

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ

Кафедра: фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

на тему: «**Управління структурою капіталу підприємства**»

Виконав(ла): студент(ка)
магістратури за спеціальністю
D2 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
Савчук Ю.О

Керівник: д.е.н., професорка
Алескерова Ю.В

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Рецензент:

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Сутність, роль та джерела капіталу підприємства.....	6
1.2. Методи визначення оптимальної структури капіталу та вплив факторів	14
РОЗДІЛ 2. КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ТОВ «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»	19
2.1. Аналіз структури капіталу та фінансової стійкості підприємства.....	21
2.2. Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на структуру капіталу	48
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЙНІ ЗАХОДИ ЩОДО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	53
3.1. Фінансово-економічні та організаційні заходи підвищення ефективності управління структурою капіталу	53
3.2. Економічне обґрунтування від впровадження вказаних рекомендацій ..	60
ВИСНОВКИ	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	657
ДОДАТКИ	72

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах сучасної економічної нестабільності, обмеженого доступу до фінансових ресурсів та зростання вартості капіталу питання ефективного управління структурою капіталу підприємства набуває особливої актуальності. Раціональне співвідношення власних і позикових джерел фінансування є одним із ключових чинників забезпечення фінансової стійкості, платоспроможності та конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, особливо у виробничій сфері. Для підприємств будівельної галузі, що характеризуються високою капіталомісткістю, тривалими операційними циклами та залежністю від макроекономічних умов, проблема формування оптимальної структури капіталу має вирішальне значення для стабільного функціонування та довгострокового розвитку.

Незважаючи на наявність значної кількості наукових досліджень у сфері управління капіталом, більшість із них мають узагальнений характер і не враховують специфіку діяльності окремих підприємств реального сектору економіки. В умовах сучасних викликів зростає потреба у прикладних дослідженнях, спрямованих на аналіз фактичного стану структури капіталу конкретних підприємств, оцінку її впливу на фінансові результати та розробку практичних рекомендацій щодо її оптимізації. Саме це зумовлює доцільність і практичну значущість обраної теми магістерської роботи.

Значний внесок у розробку теоретичних і прикладних аспектів управління структурою капіталу підприємства зробили вітчизняні науковці, зокрема А. М. Поддєрьогін, О. О. Терещенко, Л. А. Костирко, Г. О. Крамаренко, Н. М. Давиденко, О. Є. Гудзь, Т. А. Васильєва та С. В. Леонов, П. А. Стецюк, К. В. Ізмайлова та інші. У їхніх працях розкрито сутність капіталу підприємства, обґрунтовано підходи до формування оптимальної структури капіталу, досліджено вплив фінансового левериджу, вартості капіталу та ризиків на фінансову стійкість суб'єктів господарювання. Водночас питання адаптації теоретичних моделей структури капіталу до реальних умов функціонування

українських підприємств, з урахуванням галузевих особливостей, макроекономічної нестабільності та зростання фінансових ризиків, залишаються недостатньо опрацьованими та потребують подальшого поглибленого дослідження.

Метою магістерської роботи є обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління структурою капіталу підприємства на прикладі ТОВ «Хмельницькзалізобетон».

Для досягнення поставленої мети в роботі передбачено розв'язання таких завдань:

- вивчити економічну сутність, значення та роль структури капіталу підприємства;
- узагальнити джерела формування капіталу та їх класифікацію;
- дослідити основні методи визначення оптимальної структури капіталу та фактори впливу на неї;
- надати організаційно-економічну характеристику діяльності ТОВ «Хмельницькзалізобетон»;
- проаналізувати структуру капіталу, фінансову стійкість та результати діяльності підприємства;
- розробити пропозиції щодо оптимізації структури капіталу підприємства;
- обґрунтувати економічну доцільність та оцінити очікуваний ефект від впровадження запропонованих рекомендацій.

Об'єкт дослідження — процес управління структурою капіталу підприємства в умовах ринкової економіки.

Предмет дослідження — сукупність фінансово-економічних відносин, що виникають у процесі формування, використання та оптимізації структури капіталу підприємства.

Методи дослідження. У процесі виконання магістерської роботи використано методи теоретичного та емпіричного дослідження, зокрема: аналіз і синтез, індукцію та дедукцію, системний і структурний аналіз, економіко-статистичні методи, горизонтальний і вертикальний аналіз фінансової звітності,

коефіцієнтний метод, метод фінансового моделювання, а також графічні та табличні методи подання результатів дослідження.

Практичне значення результатів магістерської роботи полягає в можливості використання розроблених рекомендацій щодо оптимізації структури капіталу в діяльності ТОВ «Хмельницькзалізобетон» з метою підвищення фінансової стійкості, ефективності використання ресурсів та зниження фінансових ризиків. Окремі положення роботи можуть бути використані у практиці фінансового менеджменту підприємств будівельної галузі, а також у навчальному процесі при вивченні дисциплін фінансового спрямування.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в подальшому розвитку прикладних підходів до управління структурою капіталу підприємства з урахуванням галузевої специфіки та фінансового стану конкретного суб'єкта господарювання, а також у розробці рекомендацій щодо оптимального поєднання власних і позикових джерел фінансування.

Структура роботи. Відповідно до мети та завдань дослідження магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 86 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність, роль та джерела капіталу підприємства

Функціонування підприємства в умовах ринкової економіки неможливе без наявності достатнього обсягу фінансових ресурсів, які забезпечують здійснення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Центральною економічною категорією, що відображає ресурсну основу господарської діяльності, є капітал підприємства. Його формування, використання та відтворення безпосередньо пов'язані з результативністю діяльності суб'єкта господарювання, рівнем його фінансової стійкості, конкурентоспроможності та здатності до розвитку в довгостроковій перспективі [10].

У сучасній економічній науці поняття капіталу трактується багатогранно, що зумовлено різними підходами до його аналізу. З позицій класичної економічної теорії капітал розглядається як накопичена вартість, що використовується з метою отримання додаткової вартості. У межах фінансового підходу капітал ототожнюється з джерелами фінансування активів підприємства, представленими власними та залученими коштами [20]. Бухгалтерський підхід визначає капітал як різницю між активами та зобов'язаннями підприємства відповідно до вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку [3].

Наукові дослідження свідчать, що капітал підприємства є не лише фінансовою категорією, а й складною економічною системою, яка поєднує матеріальні, нематеріальні та фінансові ресурси, залучені у господарський обіг з метою створення економічних вигід у майбутньому [5]. Такий підхід дозволяє розглядати капітал як динамічну категорію, що постійно трансформується під впливом внутрішніх управлінських рішень і зовнішніх факторів середовища.

У структурі капіталу підприємства ключове значення має співвідношення між власним і позиковим капіталом. Саме це співвідношення визначає фінансову модель функціонування підприємства, рівень фінансової незалежності, чутливість до ризиків та здатність генерувати прибуток для власників [22]. У науковій літературі структура капіталу трактується як система пропорцій між різними джерелами фінансування, що використовується підприємством для формування активів і забезпечення безперервності діяльності [11].

Власний капітал підприємства є базовою складовою фінансових ресурсів і формується за рахунок внесків засновників, результатів фінансово-господарської діяльності та внутрішніх резервів. Його склад і порядок відображення у фінансовій звітності регламентуються НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3]. Власний капітал виконує функцію фінансової стабільності та гарантії інтересів кредиторів, оскільки саме він слугує джерелом покриття можливих збитків і фінансових ризиків.

Позиковий капітал, у свою чергу, охоплює всі види зобов'язань підприємства перед зовнішніми контрагентами, включаючи банківські кредити, облігаційні позики, фінансову оренду, торговельну кредиторську заборгованість. Його використання дозволяє підприємству розширювати масштаби діяльності, реалізовувати капіталомісткі інвестиційні проекти та прискорювати економічне зростання [24]. Разом з тим залучення позикових коштів супроводжується зростанням фінансових ризиків, зобов'язаннями щодо обслуговування боргу та підвищенням залежності від зовнішніх джерел фінансування [4].

Структура капіталу формується під впливом багатьох факторів, серед яких важливе місце займають галузева специфіка, стадія життєвого циклу підприємства, рівень прибутковості, доступність кредитних ресурсів, податкове середовище та макроекономічна ситуація в країні [12]. Дослідження показують, що підприємства реального сектору економіки мають різні моделі структури

капіталу залежно від рівня капіталомісткості виробництва та стабільності грошових потоків [9].

Значення структури капіталу проявляється через її вплив на фінансові результати діяльності підприємства. Раціональне поєднання власних і позикових коштів дозволяє знизити середньозважену вартість капіталу та підвищити ефективність використання фінансових ресурсів [14]. Використання ефекту фінансового левериджу створює можливість збільшення рентабельності власного капіталу за умови, що прибутковість активів перевищує вартість залучених ресурсів [21].

Разом із тим дисбаланс у структурі капіталу може призвести до негативних наслідків, зокрема зниження ліквідності, втрати платоспроможності та підвищення ймовірності фінансової нестабільності. У наукових роботах зазначається, що надмірна залежність від позикового капіталу підвищує ризик банкрутства, особливо в умовах економічної нестабільності та обмеженого доступу до фінансових ринків [18].

Особливої актуальності проблема структури капіталу набуває в умовах трансформаційних процесів в економіці та воєнного стану. Обмеженість внутрішніх фінансових ресурсів, зростання вартості кредитування та підвищені ризики інвестування зумовлюють необхідність перегляду підходів до формування капіталу підприємств [18]. За таких умов управління структурою капіталу перетворюється на інструмент забезпечення економічної безпеки та стабільності функціонування підприємства [7].

Правове регулювання формування капіталу підприємств в Україні здійснюється відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства» [1] та Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [2], які визначають вимоги до розміру, порядку формування та зміни статутного капіталу. Законодавчі норми впливають на вибір організаційно-правової форми підприємства та особливості залучення фінансових ресурсів.

У працях вітчизняних і зарубіжних науковців структура капіталу розглядається як результат реалізації фінансової політики підприємства, спрямованої на забезпечення оптимального співвідношення між ризиком і прибутковістю [6]. Управління структурою капіталу передбачає прийняття стратегічних рішень щодо вибору джерел фінансування, строків їх залучення та умов використання з урахуванням вартості капіталу та фінансових обмежень [15].

У контексті корпоративних фінансів структура капіталу безпосередньо пов'язана з формуванням ринкової вартості підприємства. Зміна пропорцій між власним і позиковим капіталом впливає на очікування інвесторів, оцінку ризиків та інвестиційну привабливість компанії [20]. Саме тому структура капіталу розглядається як один із ключових чинників стратегічного розвитку підприємства та забезпечення його довгострокової конкурентоспроможності.

За результатами досліджень, управління структурою капіталу є безперервним процесом, що потребує постійного аналізу фінансового стану підприємства, ринкової кон'юнктури та макроекономічних умов [17]. У цьому контексті структура капіталу виступає важливим індикатором фінансового здоров'я підприємства та ефективності його фінансового менеджменту.

Реалізація фінансової політики підприємства у сфері формування структури капіталу передбачає комплексний підхід до оцінки джерел фінансування з урахуванням їх вартості, рівня ризику та впливу на фінансовий стан суб'єкта господарювання. У цьому контексті структура капіталу виступає інструментом узгодження інтересів власників і кредиторів, оскільки визначає рівень дохідності інвестованого капіталу та ступінь фінансової відповідальності підприємства перед зовнішніми стейкхолдерами [10].

Наукові дослідження свідчать, що управління структурою капіталу тісно пов'язане з оцінкою вартості окремих джерел фінансування та їх впливом на загальну вартість капіталу підприємства. Власний капітал, як правило, має вищу вартість порівняно з позиковим, оскільки пов'язаний із підвищеним інвестиційним ризиком та альтернативними витратами власників [14].

Позиковий капітал, з іншого боку, забезпечує податковий ефект у вигляді зменшення оподаткованого прибутку за рахунок включення відсотків до складу витрат, що робить його привабливим інструментом фінансування за умови контрольованого рівня фінансового ризику [21].

Вибір пропорцій між власними та позиковими коштами здійснюється з урахуванням цільових фінансових показників підприємства, зокрема рівня фінансової стійкості, ліквідності та рентабельності. Підприємства з нестабільними грошовими потоками, як правило, орієнтуються на консервативну модель фінансування з переважанням власного капіталу, тоді як компанії зі стабільними доходами можуть дозволити собі активніше використання боргових інструментів [9].

Важливу роль у формуванні структури капіталу відіграє стадія життєвого циклу підприємства. На етапі створення та початкового розвитку підприємства основним джерелом фінансування виступає власний капітал, що зумовлено обмеженим доступом до зовнішніх фінансових ресурсів і підвищеними ризиками діяльності [5]. У фазі зростання та зрілості підприємства розширюють використання позикових коштів з метою фінансування інвестиційних програм і оптимізації фінансових результатів [6].

Структура капіталу також формується з урахуванням галузевих особливостей господарської діяльності. Капіталомісткі галузі з тривалим виробничим циклом, як правило, характеризуються значною часткою довгострокового позикового капіталу, тоді як підприємства сфери послуг частіше використовують власні та короткострокові джерела фінансування [12]. Галузеві ризики, рівень конкуренції та технологічні особливості безпосередньо впливають на фінансові рішення щодо залучення капіталу [18].

Управління структурою капіталу передбачає постійний моніторинг фінансових показників та адаптацію фінансової політики до змін зовнішнього середовища. Зміни макроекономічної кон'юнктури, коливання процентних ставок, рівень інфляції та валютні ризики впливають на доцільність використання окремих джерел фінансування та вимагають перегляду

фінансових рішень [12]. За таких умов структура капіталу виступає гнучким інструментом фінансового менеджменту, що дозволяє підприємству реагувати на зовнішні виклики.

Окрему увагу в наукових дослідженнях приділено взаємозв'язку структури капіталу та економічної безпеки підприємства. Раціональне співвідношення джерел фінансування забезпечує стабільність грошових потоків, знижує залежність від зовнішніх кредиторів і підвищує здатність підприємства протистояти фінансовим шокам [7]. У цьому контексті структура капіталу розглядається не лише як фінансовий показник, а як елемент системи стратегічного управління.

В умовах нестабільної економічної ситуації особливого значення набуває довгострокове планування структури капіталу. Підприємства змушені враховувати обмеженість фінансових ресурсів, зміну умов кредитування та підвищені вимоги інвесторів до прозорості фінансової звітності [18]. Це обумовлює необхідність використання комплексних підходів до управління капіталом, які поєднують фінансовий аналіз, прогнозування та оцінку ризиків [21].

Формування капіталу підприємства є складним багаторівневим процесом, який передбачає залучення фінансових ресурсів з різних джерел з метою забезпечення безперервності господарської діяльності, фінансування інвестиційних програм та досягнення стратегічних цілей розвитку. Джерела формування капіталу визначають фінансові можливості підприємства, рівень його незалежності, ризиковість діяльності та потенціал зростання [10].

У науковій літературі джерела формування капіталу трактуються як сукупність внутрішніх і зовнішніх фінансових ресурсів, що мобілізуються підприємством на платній або безоплатній основі та використовуються для формування активів [20]. Вибір конкретних джерел фінансування залежить від організаційно-правової форми підприємства, стадії його життєвого циклу, галузевої специфіки, фінансового стану та умов функціонування фінансового ринку [6].

Відповідно до вимог чинного законодавства України, порядок формування окремих видів капіталу регламентується Законом України «Про акціонерні товариства» [1] та Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [2], які визначають джерела формування статутного капіталу, умови його зміни та відповідальність учасників за зобов'язаннями підприємства.

Найбільш поширеним підходом у фінансовій науці є класифікація джерел формування капіталу за ознакою належності коштів підприємству на власні та позикові. Такий підхід дозволяє оцінити рівень фінансової автономії підприємства та його залежність від зовнішніх кредиторів [22].

Таблиця 1.1. Класифікація джерел формування капіталу підприємства за економічною сутністю

Ознака класифікації	Вид джерел	Характеристика
За належністю капіталу	Власні	Фінансові ресурси, що належать власникам підприємства та не підлягають обов'язковому поверненню
	Позикові	Залучені кошти, які використовуються на умовах строковості, платності та повернення
За строком залучення	Довгострокові	Джерела фінансування зі строком використання понад один рік
	Короткострокові	Фінансові ресурси, що залучаються на строк до одного року
За джерелом походження	Внутрішні	Формуються за рахунок результатів власної діяльності підприємства
	Зовнішні	Надходять від інших суб'єктів економічних відносин

Примітка. Сформовано автором на основі джерел [10; 20; 22].

Власні джерела формування капіталу є основою фінансової стабільності підприємства. До їх складу належать статутний капітал, додатковий вкладений капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток та інші елементи, визначені відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [3]. Власний капітал забезпечує фінансову незалежність підприємства, підвищує довіру інвесторів і кредиторів та знижує ризик неплатоспроможності [14].

Статутний капітал формується за рахунок внесків засновників у грошовій або негрошовій формі та виконує функцію фінансової гарантії для контрагентів підприємства [1; 2]. Додатковий та резервний капітал створюють фінансовий запас міцності та використовуються для покриття можливих збитків і непередбачених витрат [15]. Нерозподілений прибуток є важливим внутрішнім джерелом самофінансування, що дозволяє підприємству розвиватися без залучення зовнішніх ресурсів [11].

Позикові джерела формування капіталу охоплюють банківські кредити, облігаційні позики, фінансовий лізинг, комерційний кредит та інші види зобов'язань. Вони забезпечують можливість швидкого залучення значних обсягів фінансових ресурсів та сприяють реалізації інвестиційних проєктів [24]. Разом з тим використання позикового капіталу підвищує фінансові ризики та потребує ефективного управління борговим навантаженням [21].

Важливим аспектом класифікації джерел формування капіталу є їх поділ за строками залучення. Довгострокові джерела фінансування використовуються для формування необоротних активів і реалізації стратегічних проєктів, тоді як короткострокові для забезпечення поточної діяльності та фінансування оборотного капіталу [13].

Таблиця 1.2. Основні джерела формування капіталу підприємства та їх характеристика

Джерело капіталу	Економічна сутність	Переваги	Недоліки
Статутний капітал	Внески засновників у власність підприємства	Фінансова стабільність, відсутність зобов'язань щодо повернення	Обмеженість обсягу, складність збільшення
Нерозподілений прибуток	Частина прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства	Самофінансування, підвищення автономії	Залежність від результатів діяльності
Банківські кредити	Позикові кошти фінансових установ	Швидке залучення ресурсів	Висока вартість, фінансові ризики
Облігаційні позики	Залучення коштів через випуск боргових цінних паперів	Довгострокове фінансування	Витрати на обслуговування
Комерційний кредит	Відстрочка платежу постачальникам	Гнучкість розрахунків	Обмежений строк

Примітка. Сформовано автором на основі джерел [11; 13; 21; 24].

Внутрішні джерела формування капіталу відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості підприємства, оскільки не залежать від кон'юнктури фінансового ринку та умов кредитування [7]. Водночас їх обмеженість часто змушує підприємства звертатися до зовнішніх джерел фінансування, особливо в умовах реалізації масштабних інвестиційних проєктів [6].

Зовнішні джерела формування капіталу дозволяють розширити фінансові можливості підприємства, однак потребують ретельної оцінки вартості залучених ресурсів і пов'язаних із ними ризиків. У наукових працях наголошується, що ефективне поєднання внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування є ключовою умовою забезпечення сталого розвитку підприємства та зростання його ринкової вартості [14; 20].

Такий підхід дозволяє знизити фінансові ризики, підвищити гнучкість фінансової політики та забезпечити адаптацію підприємства до змін зовнішнього середовища [18].

1.2. Методи визначення оптимальної структури капіталу та вплив факторів

Проблема визначення оптимальної структури капіталу займає ключове місце у системі фінансового менеджменту підприємства, оскільки від правильності співвідношення власних і позикових джерел фінансування залежить рівень фінансової стійкості, рентабельності та інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання. Оптимальна структура капіталу формується в процесі прийняття управлінських рішень, спрямованих на забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів з урахуванням ризиків і вартості капіталу [10].

У наукових дослідженнях оптимальна структура капіталу трактується як така комбінація джерел фінансування, за якої досягається мінімізація середньозваженої вартості капіталу та створюються умови для зростання економічної ефективності діяльності підприємства [14]. Разом із тим універсального співвідношення між власним і позиковим капіталом не існує, оскільки кожне підприємство функціонує в індивідуальних економічних, галузевих і фінансових умовах [22].

Теоретичною основою сучасних підходів до визначення оптимальної структури капіталу є класичні та неокласичні теорії корпоративних фінансів. Серед них провідне місце посідає теорія компромісу, відповідно до якої підприємство прагне знайти баланс між податковими перевагами використання позикового капіталу та витратами фінансових ускладнень, пов'язаних зі зростанням боргового навантаження [22]. У межах цієї концепції оптимальна структура капіталу досягається тоді, коли гранична вигода від залучення боргу дорівнює граничним витратам зростання фінансового ризику.

Значного поширення набула також теорія ієрархії фінансування, яка базується на асиметрії інформації між менеджментом підприємства та зовнішніми інвесторами. Відповідно до цього підходу підприємства віддають перевагу внутрішнім джерелам фінансування, насамперед нерозподіленому прибутку, далі позиковому капіталу, і лише в разі необхідності залученню власного капіталу через емісію [11; 20]. Такий підхід особливо характерний для підприємств, що функціонують в умовах нестабільного фінансового ринку.

У практиці фінансового управління застосовується сукупність методів визначення оптимальної структури капіталу, які базуються на кількісній оцінці вартості капіталу, рівня фінансового ризику та показників фінансової стійкості. Ці методи використовуються як у стратегічному плануванні, так і в процесі поточного управління фінансовими ресурсами підприємства [21].

Таблиця 1.3. Методи визначення оптимальної структури капіталу підприємства та їх характеристика

Метод	Економічна сутність	Основні показники	Переваги застосування	Обмеження та недоліки
Метод мінімізації WACC	Визначення такої структури капіталу, за якої середньозважена вартість капіталу є мінімальною	WACC, вартість власного та позикового капіталу	Орієнтація на зростання вартості підприємства	Складність точного визначення вартості капіталу
Метод фінансового левериджу	Аналіз впливу позикового капіталу на рентабельність власного капіталу	ROE, ROA, коефіцієнт фінансового левериджу	Дає змогу оцінити ефект залучення боргу	Зростання фінансових ризиків
Коефіцієнтний аналіз	Оцінка допустимого рівня боргового навантаження	Коефіцієнт автономії, фінансової залежності, покриття відсотків	Простота та доступність розрахунків	Обмежена стратегічна орієнтація
Аналіз грошових потоків	Оцінка здатності підприємства обслуговувати борг	Cash Flow, DSCR	Урахування платоспроможності	Потребує якісного прогнозування
Експертно-аналітичний	Формування структури капіталу з урахуванням стратегічних цілей	Якісні та кількісні показники	Гнучкість і адаптивність	Суб'єктивність оцінок

Примітка. Сформовано автором на основі джерел [14; 15; 21; 22; 24].

Застосування наведених методів у практиці фінансового управління потребує комплексного підходу, оскільки кожен із них відображає лише окремі аспекти формування структури капіталу. Поєднання кількісних і якісних методів дозволяє більш обґрунтовано визначати допустимий рівень позикового фінансування та забезпечувати фінансову стабільність підприємства [6].

На вибір оптимальної структури капіталу суттєво впливають внутрішні фактори, пов'язані з особливостями діяльності підприємства. До них належать

рівень прибутковості, структура активів, стабільність грошових потоків, стадія життєвого циклу та інвестиційна стратегія [9; 11]. Підприємства з високою рентабельністю та стабільними доходами мають більший потенціал для використання позикового капіталу без істотного зростання фінансових ризиків.

Важливим внутрішнім фактором є структура активів підприємства. Наявність значної частки матеріальних активів підвищує кредитоспроможність і спрощує залучення довгострокових позикових ресурсів, тоді як підприємства з домінуванням нематеріальних активів зазвичай орієнтуються на власні джерела фінансування [5; 13].

Зовнішні фактори формування оптимальної структури капіталу охоплюють макроекономічні умови, податкову систему, рівень розвитку фінансового ринку та інституційне середовище [12]. Податкові переваги боргового фінансування стимулюють використання позикового капіталу, тоді як зростання процентних ставок і фінансова нестабільність обмежують можливості його залучення [21].

В умовах економічної нестабільності та воєнного стану роль факторів зовнішнього середовища значно зростає. Обмежений доступ до кредитних ресурсів, підвищені ризики інвестування та невизначеність економічних перспектив змушують підприємства переглядати фінансову політику та посилювати орієнтацію на внутрішні джерела фінансування [18]. За таких умов оптимальна структура капіталу набуває динамічного характеру та потребує постійної адаптації до змін зовнішнього середовища.

Розділ формує цілісне уявлення про капітал підприємства як багатовимірну економічну категорію, що поєднує фінансові ресурси, інструменти їх залучення та механізми використання в процесі господарської діяльності. Капітал розглядається не лише як сукупність власних і залучених коштів, а як основа фінансової стійкості, інвестиційної привабливості та здатності підприємства до довгострокового розвитку в умовах ринкової нестабільності. Його структура відображає рівень ризику, ефективність

управлінських рішень та стратегічні пріоритети фінансової політики суб'єкта господарювання.

Особлива увага приділяється джерелам формування капіталу та їх класифікації, що дозволяє систематизувати фінансові ресурси за походженням, строками залучення, вартістю та рівнем ризику. Поєднання власного і позикового капіталу формує фінансову архітектуру підприємства, впливає на показники платоспроможності, ліквідності та рентабельності. Раціональний вибір джерел фінансування сприяє зниженню середньозваженої вартості капіталу та забезпечує фінансову гнучкість у процесі реалізації операційної й інвестиційної діяльності.

Застосування методів визначення оптимальної структури капіталу та врахування факторів впливу дає змогу оцінити наслідки різних фінансових рішень і адаптувати капітальну політику до змін зовнішнього середовища. Вплив макроекономічних умов, галузевих особливостей, стадії життєвого циклу підприємства та внутрішніх управлінських чинників обумовлює необхідність індивідуального підходу до формування структури капіталу. Узгодження фінансових інтересів власників і кредиторів у межах оптимальної капітальної моделі створює передумови для підвищення ефективності діяльності та забезпечення стабільного розвитку підприємства.

РОЗДІЛ 2

КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ТОВ «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

2.1. Аналіз структури капіталу та фінансової стійкості підприємства

Аналіз фінансових показників підприємства буде детально наведений у наступних підрозділах цього розділу, із використанням таблиць, графіків та діаграм, що відображають динаміку доходів, витрат, прибутку та рентабельності.

ТОВ «Хмельницькзалізобетон» є потужним регіональним підприємством з високим рівнем організації, прозорою структурою власності та стабільним фінансовим становищем, що забезпечує йому міцні позиції на ринку будівельних матеріалів.

Дослідження структури та динаміки активів і пасивів підприємства є ключовим для оцінки його фінансового стану, ліквідності та платоспроможності. На підставі бухгалтерського балансу за період 2020–2024 років можна визначити тенденції змін у складі необоротних та оборотних активів, а також у формуванні власного капіталу і зобов'язань підприємства. Аналіз таблиці дозволяє оцінити темпи зростання або зменшення окремих статей балансу, що є необхідним для прийняття управлінських рішень щодо ефективності використання ресурсів та фінансової стабільності підприємства.

Таблиця 2.1. Горизонтальний аналіз ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки, тис. грн

Стаття	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення				Відносне відхилення, %			
						2021/ 2020	2022/ 2021	2023/ 2022	2024/ 2023	2021/ 2020	2022/ 2021	2023/ 2022	2024/ 2023
АКТИВ													
I. Необоротні активи													
Нематеріальні активи	317	286	222	513	400	-31	-64	291	-113	-9,78	-22,38	131,08	-22,03
Первісна вартість	624	654	654	1014	1014	30	0	360	0	4,81	0,00	55,05	0
Накопичена амортизація	307	368	432	501	614	61	64	69	113	19,87	17,39	15,97	22,55
Незавершені капітальні інвестиції	12355	14043	2945	5018	25947	1688	-11098	2073	20929	13,66	-79,03	70,39	417,08
Основні засоби	134 640	163368	199766	171960	174264	28728	36398	-27806	2304	21,34	22,28	-13,92	1,34
Первісна вартість	211 967	257164	312074	304259	328891	45197	54910	-7815	24632	21,32	21,35	-2,5	8,1
Знос	77 327	93796	112308	132299	154627	16469	18512	19991	22328	21,30	19,74	17,8	16,88
Інвестиційна нерухомість				21647	20764			21647	-883			0	-4,08
Первісна вартість інвестиційної нерухомості				22212	22212			22212	0			0	0
Знос інвестиційної нерухомості				565	1448			565	883			0	156,28
Інші фінансові інвестиції	8 525	8 525	8525	8525	8525							0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	276	166	112	100	87	-110	-54	-12	-13	-39,86	-32,53	-10,71	-13
Усього за розділом I "Необоротні активи"	156 113	186 388	211570	207763	229987	30275	25182	-3807	22224	19,39	13,51	-1,8	10,7
II. Оборотні активи													
Запаси	80 791	121 968	151054	158486	202148	41177	29086	7432	43662	50,97	23,85	4,92	27,55
Виробничі запаси	40 172	64 331	68345	78735	86849	24159	4014	10390	8114	60,14	6,24	15,2	10,31
Незавершене виробництво	2 894	6 522	5101	7118	5485	3628	-1421	2017	-1633	125,36	-21,79	39,54	-22,94
Готова продукція	37 713	51 104	77597	72624	109804	13391	26493	-4973	37180	35,51	51,84	-6,41	51,2
Товари	12	11	11	9	10	-1	0	-2	1	-8,33	0,00	-18,18	11,11
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	40 377	42 682	45435	55349	65111	2305	2753	9914	9762	5,71	6,45	21,82	17,64
Дебіторська заборгованість за розрахунками:													
За виданими авансами	42 743	76 445	13867	42295	60297	33702	-62578	28428	18002	78,85	-81,86	205	42,56
З бюджетом			74	-	-	0	74						
Інша поточна дебіторська заборгованість	54 561	57 505	87962	102341	109903	2944	30457	14379	7562	5,40	52,96	16,35	7,39
Гроші та їх еквіваленти	16 745	22 411	3080	36685	44981	5666	-19331	33605	8296	33,84	-86,26	1091,07	22,61
Готівка	93	183	159	278	253	90	-24	119	-25	96,77	-13,11	74,84	-8,99
Рахунки в банках	16 652	22 228	2921	35943	44332	5576	-19307	33022	8389	33,49	-86,86	1130,5	23,34

Витрати майбутніх періодів	111	136	426	485	524	25	290	59	39	22,52	213,24	13,85	8,04
Інші оборотні активи	3 322	10 069	6054	12422	12588	6747	-4015	6368	166	203,10	-39,87	105,19	1,34
Усього за розділом II "Оборотні активи"	238 650	331 216	307952	408063	495552	92566	-23264	100111	87489	38,79	-7,02	32,51	21,44
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	38	38	38	38	17	0	0	0	-21	0,00	0,00	0	-55,26
Баланс (Усього активів)	394 801	517 642	519560	615864	725556	122841	1918	96304	109692	31,11	0,37	18,54	17,81
ПАСИВ													
I. Власний капітал													
Зареєстрований (пайовий) капітал	190	190	4000	4000	4000	0	3810	0	0	0,00	2005,26	0	0
Капітал у дооцінках	5 659	5 659	5659	5659	5659	0	0	0	0	0,00	0,00	0	0
Додатковий капітал	27	23	19	14	10	-4	-4	-5	-4	-14,81	-17,39	-26,32	-28,57
Резервний капітал	190	190	4000	4000	4000	0	3810	0	0	0,00	2005,26	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	336 537	410 471	428090	458192	542736	73934	17619	30102	84544	21,97	4,29	7,03	18,45
Усього за розділом I "Власний капітал"	342 603	416 533	441768	471865	556405	73930	25235	30097	84540	21,58	6,06	6,81	17,92
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення													
Довгострокові кредити банків			0	-	4419	0	0						
Довгострокові забезпечення	6167					-6167	0			-100,00			
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	6167		0	0	4419	-6167	0	0	4419	-100,00			
III. Поточні зобов'язання і забезпечення													
Короткострокові кредити банків			10000	30000	36244	0	10000	20000	6244			200	20,81
Товари, роботи, послуги	6 624	7 585	10459	9481	10531	961	2874	-978	1050	14,51	37,89	-9,35	11,07
Розрахунками з бюджетом	7 684	7 901	3095	7067	11377	217	-4806	3972	4310	2,82	-60,83	128,34	60,99
Розрахунками зі страхування	1 303	1 796	1044	1710	2422	493	-752	666	712	37,84	-41,87	63,79	41,64
Розрахунками з оплати праці	5 050	6 949	3985	6482	8568	1899	-2964	2497	2086	37,60	-42,65	62,66	32,18
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	18 122	58 769	34592	72215	73439	40647	-24177	37623	1224	224,30	-41,14	108,76	1,69
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1 609	1 724	7656	1718	1709	115	5932	-5938	-9	7,15	344,08	-77,56	-0,52
Поточні забезпечення		7 489	5723	7047	9276	7489	-1766	1324	2229		-23,58	23,13	31,63
Інші поточні зобов'язання	5 639	8 896	1238	8279	11166	3257	-7658	7041	2887	57,76	-86,08	568,74	34,87
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	46 031	101 109	77792	143999	164732	55078	-23317	66207	20733	119,65	-23,06	85,11	14,4
Баланс (Усього пасивів)	394 801	517 642	519560	615864	725556	122841	1918	96304	109692	31,11	0,37	18,54	17,81

Горизонтальний аналіз балансу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки засвідчує послідовне розширення масштабів діяльності підприємства та нарощення його ресурсної бази. Загальна вартість активів упродовж аналізованого періоду зросла на 330 755 тис. грн, або на 83,8% порівняно з 2020 роком, що свідчить про істотне збільшення економічного потенціалу підприємства.

Динаміка необоротних активів характеризується переважно зростаючою тенденцією, особливо у 2021–2022 та 2024 роках. Ключову роль у їх формуванні відіграють основні засоби, приріст яких за весь період становив 39 624 тис. грн. Значні коливання обсягів незавершених капітальних інвестицій, зокрема різке зростання у 2024 році, свідчать про активізацію інвестиційної діяльності та спрямованість підприємства на модернізацію й розширення виробничих потужностей. Водночас скорочення довгострокової дебіторської заборгованості відображає зменшення відволікання коштів у довгострокові розрахунки.

Оборотні активи протягом 2020–2024 років зросли більш ніж удвічі, що зумовлено насамперед збільшенням запасів, дебіторської заборгованості та грошових коштів. Підвищення обсягів готової продукції та виробничих запасів свідчить про розширення операційної діяльності, тоді як зростання грошових коштів у 2023–2024 роках є позитивним сигналом щодо підвищення ліквідності та фінансової гнучкості підприємства.

У пасиві балансу домінуючу позицію займає власний капітал, який зріс на 213 802 тис. грн за аналізований період. Основним фактором цього зростання є накопичення нерозподіленого прибутку, що свідчить про стабільну прибутковість та здатність підприємства фінансувати розвиток переважно за рахунок внутрішніх джерел. Частка залучених коштів, зокрема поточних зобов'язань, зростала помірними темпами, що дозволяє вважати боргове навантаження контрольованим.

Результати горизонтального аналізу підтверджують позитивні зміни у фінансовому стані ТОВ «Хмельницькзалізобетон», збалансоване зростання

активів і власного капіталу та збереження фінансової стійкості, що формує надійну основу для подальшого розвитку підприємства.

Для поглибленої оцінки структури активів і джерел їх формування доцільно застосувати вертикальний аналіз балансу, який дає змогу визначити питому вагу окремих статей у загальній валюті балансу та простежити структурні зрушення у фінансовому стані підприємства. Вертикальний аналіз дозволяє оцінити співвідношення між необоротними й оборотними активами, рівень фінансової автономії, залежність від залучених коштів, а також зміну пріоритетів у використанні ресурсів у динаміці.

У таблиці 2.2 наведено результати вертикального аналізу балансу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки, що дає змогу охарактеризувати еволюцію структури активів і пасивів підприємства та визначити ключові тенденції його фінансового розвитку.

Результати вертикального аналізу балансу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки свідчать про суттєві структурні зміни в складі активів і пасивів, що відображають трансформацію фінансової моделі підприємства та адаптацію до зростаючих масштабів діяльності.

У структурі активів протягом аналізованого періоду спостерігається поступове зменшення питомої ваги необоротних активів — з 39,54% у 2020 році до 31,70% у 2024 році. Це насамперед зумовлено скороченням частки основних засобів у валюті балансу на 10,09 в.п., що вказує не на зменшення їх абсолютної вартості, а на випереджальне зростання оборотних активів. Водночас зростання частки незавершених капітальних інвестицій у 2024 році до 3,58% підтверджує інвестиційну спрямованість підприємства та наявність довгострокових проєктів розвитку.

Оборотні активи відіграють дедалі важливішу роль у формуванні майнового потенціалу підприємства. Їх питома вага зросла з 60,45% у 2020 році до 68,30% у 2024 році, що свідчить про підвищення мобільності активів і орієнтацію на розширення операційної діяльності.

Таблиця 2.2. Вертикальний аналіз ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки, тис. грн

Стаття	2020	Питома вага, %	2021	Питома вага, %	2022	Питома вага, %	2023	Питома вага, %	2024	Питома вага, %	Абсолютне відхилення, 2024/2020
АКТИВ											
I. Необоротні активи											
Нематеріальні активи	317	0,08	286	0,06	222	0,04	513	0,08	400	0,06	-0,03
Первісна вартість	624	0,16	654	0,13	654	0,13	1014	0,16	1014	0,14	-0,02
Накопичена амортизація	307	0,08	368	0,07	432	0,08	501	0,08	614	0,08	0,01
Незавершені капітальні інвестиції	12 355	3,13	14 043	2,71	2945	0,57	5018	0,81	25947	3,58	0,45
Основні засоби	134 640	34,10	163 368	31,56	199766	38,45	171960	27,92	174264	24,02	-10,09
Первісна вартість	211 967	53,69	257 164	49,68	312074	60,07	304259	49,40	328891	45,33	-8,36
Знос	77 327	19,59	93 796	18,12	112308	21,62	132299	21,48	154627	21,31	1,73
Інвестиційна нерухомість							21647	3,51	20764	2,86	2,86
Первісна вартість інвестиційної нерухомості							22212	3,61	22212	3,06	3,06
Знос інвестиційної нерухомості							565	0,09	1448	0,20	0,20
Інші фінансові інвестиції	8 525	2,16	8 525	1,65	8525	1,64	8525	1,38	8525	1,17	-0,98
Довгострокова дебіторська заборгованість	276	0,07	166	0,03	112	0,02	100	0,02	87	0,01	-0,06
Усього за розділом I "Необоротні активи"	156 113	39,54	186 388	36,01	211570	40,72	207763	33,74	229987	31,70	-7,84
II. Оборотні активи											
Запаси	80 791	20,46	121 968	23,56	151054	29,07	158486	25,73	202148	27,86	7,40
Виробничі запаси	40 172	10,18	64 331	12,43	68345	13,15	78735	12,78	86849	11,97	1,79
Незавершене виробництво	2 894	0,73	6 522	1,26	5101	0,98	7118	1,16	5485	0,76	0,02
Готова продукція	37 713	9,55	51 104	9,87	77597	14,94	72624	11,79	109804	15,13	5,58
Товари	12	0,00	11	0,00	11	0,00	9	0,00	10	0,00	0,00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	40 377	10,23	42 682	8,25	45435	8,74	55349	8,99	65111	8,97	-1,25
Дебіторська заборгованість за розрахунками:											
За виданими авансами	42 743	10,83	76 445	14,77	13867	2,67	42295	6,87	60297	8,31	-2,52
З бюджетом					74	0,01					0,00
Інша поточна дебіторська заборгованість	54 561	13,82	57 505	11,11	87962	16,93	102341	16,62	109903	15,15	1,33

Гроші та їх еквіваленти	16 745	4,24	22 411	4,33	3080	0,59	36685	5,96	44981	6,20	1,96
Готівка	93	0,02	183	0,04	159	0,03	278	0,05	253	0,03	0,01
Рахунки в банках	16 652	4,22	22 228	4,29	2921	0,56	35943	5,84	44332	6,11	1,89
Витрати майбутніх періодів	111	0,03	136	0,03	426	0,08	485	0,08	524	0,07	0,04
Інші оборотні активи	3 322	0,84	10 069	1,95	6054	1,17	12422	2,02	12588	1,73	0,89
Усього за розділом II "Оборотні активи"	238 650	60,45	331 216	63,99	307952	59,27	408063	66,26	495552	68,30	7,85
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	38	0,01	38	0,01	38	0,01	38	0,01	17	0,00	-0,01
Баланс (Усього активів)	394 801	100,00	517 642	100,00	519560	100,00	615864	100,00	725556	100,00	0,00
ПАСИВ											
I. Власний капітал											
Зареєстрований (пайовий) капітал	190	0,05	190	0,04	4000	0,77	4000	0,65	4000	0,55	0,50
Капітал у дооцінках	5 659	1,43	5 659	1,09	5659	1,09	5659	0,92	5659	0,78	-0,65
Додатковий капітал	27	0,01	23	0,00	19	0,00	14	0,00	10	0,00	-0,01
Резервний капітал	190	0,05	190	0,04	4000	0,77	4000	0,65	4000	0,55	0,50
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	336 537	85,24	410 471	79,30	428090	82,39	458192	74,40	542736	74,80	-10,44
Усього за розділом I "Власний капітал"	342 603	86,78	416 533	80,47	441768	85,03	471865	76,62	556405	76,69	-10,09
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення											
Довгострокові кредити банків									4419	0,61	0,61
Довгострокові забезпечення	6167	1,56									-1,56
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	6167	1,56							4419	0,61	-0,95
III. Поточні зобов'язання і забезпечення											
Короткострокові кредити банків					10000	1,92	30000	4,87	36244	5,00	5,00
Товари, роботи, послуги	6 624	1,68	7 585	1,47	10459	2,01	9481	1,54	10531	1,45	-0,23
Розрахунками з бюджетом	7 684	1,95	7 901	1,53	3095	0,60	7067	1,15	11377	1,57	-0,38
Розрахунками зі страхування	1 303	0,33	1 796	0,35	1044	0,20	1710	0,28	2422	0,33	0,00
Розрахунками з оплати праці	5 050	1,28	6 949	1,34	3985	0,77	6482	1,05	8568	1,18	-0,10
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними	18 122	4,59	58 769	11,35	34592	6,66	72215	11,73	73439	10,12	5,53

авансами											
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1 609	0,41	1 724	0,33	7656	1,47	1718	0,28	1709	0,24	-0,17
Поточні забезпечення		0,00	7 489	1,45	5723	1,10	7047	1,14	9276	1,28	1,28
Інші поточні зобов'язання	5 639	1,43	8 896	1,72	1238	0,24	8279	1,34	11166	1,54	0,11
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	46 031	11,66	101 109	19,53	77792	14,97	143999	23,38	164732	22,70	11,04
Баланс (Усього пасивів)	394 801	100,00	517 642	100,00	519560	100,00	615864	100,00	725556	100,00	0,00

Найбільшу частку в цій групі стабільно займають запаси, частка яких зросла на 7,40 в.п., зокрема за рахунок готової продукції, що відображає збільшення обсягів виробництва та реалізації. Зростання питомої ваги грошових коштів і їх еквівалентів з 4,24% до 6,20% є позитивною тенденцією, яка характеризує покращення ліквідності та платоспроможності підприємства.

Структура пасивів балансу характеризується високою часткою власного капіталу, що свідчить про фінансову самостійність підприємства. Разом з тим його питома вага зменшилася з 86,78% у 2020 році до 76,69% у 2024 році, що пов'язано з активнішим використанням залучених коштів для фінансування зростання активів. Основу власного капіталу формує нерозподілений прибуток, частка якого, попри абсолютне зростання, скоротилася на 10,44, що є наслідком випереджального збільшення валюти балансу.

Поточні зобов'язання у структурі пасивів суттєво зросли — з 11,66% у 2020 році до 22,70% у 2024 році. Це свідчить про активніше залучення короткострокових джерел фінансування, зокрема кредиторської заборгованості за одержаними авансами та короткострокових банківських кредитів. Водночас частка довгострокових зобов'язань залишається незначною, що обмежує довгострокові фінансові ризики та не створює надмірного боргового навантаження.

Отже, вертикальний аналіз балансу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки підтверджує перехід підприємства до більш активної, операційно орієнтованої моделі розвитку зі зростанням ролі оборотних активів та помірним використанням залучених коштів. Збереження домінуючої частки власного капіталу при одночасному розширенні поточних зобов'язань свідчить про загалом стійкий фінансовий стан підприємства та наявність потенціалу для подальшого розвитку.

Аналіз фінансових результатів підприємства ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за період 2020–2024 років дозволяє оцінити динаміку доходів, витрат та прибутковості підприємства, а також визначити ключові тенденції розвитку його операційної та фінансової діяльності. Чистий дохід від

реалізації продукції, основний показник економічної ефективності, демонструє значні коливання протягом аналізованого періоду. Найвищий рівень доходу зафіксовано у 2022 році, що пов'язано з ростом обсягів продажів та розширенням ринків збуту, тоді як у 2023–2024 роках спостерігається суттєве падіння, що могло бути зумовлено як внутрішніми факторами виробничого характеру, так і зовнішніми економічними обставинами.

Собівартість реалізованої продукції демонструє пропорційний ріст разом із збільшенням доходів у 2021–2022 роках, однак у 2023–2024 роках вона знижується, що відображає корекцію виробничих витрат та оптимізацію ресурсів. Валовий прибуток підприємства відображає ефективність виробничої діяльності, і його динаміка повторює тенденції доходів та витрат, показуючи значне зростання у 2022 році та падіння у наступні роки.

Адміністративні та витрати на збут є суттєвими елементами операційних витрат, що впливають на фінансовий результат. У 2022 році відбувся різкий ріст цих статей, що відобразило збільшення витрат на управлінські потреби та просування продукції, тоді як у 2023–2024 роках вони суттєво скоротилися, що могло бути пов'язано з економією витрат та переглядом стратегічних пріоритетів.

Фінансові результати від операційної діяльності демонструють позитивний тренд у 2021–2022 роках із досягненням максимального прибутку, після чого у 2023–2024 роках відбувається істотне зниження показника, що сигналізує про необхідність оптимізації управлінських рішень та контролю над витратами. Інші фінансові доходи та витрати залишаються відносно незначними, однак їх вплив на чистий фінансовий результат варто враховувати при плануванні бюджету підприємства.

Проведений аналіз дозволяє виявити основні тенденції фінансового стану ТОВ «Хмельницькзалізобетон» та оцінити ефективність діяльності підприємства за останні п'ять років, що є підґрунтям для прийняття управлінських рішень щодо підвищення фінансової стабільності та прибутковості.

Таблиця 2.3. Динаміка фінансових результатів ТОВ

«Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки, тис. грн

Стаття	2020	2021	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення				Відносне відхилення, %			
						2021 / 2020	2022 / 2021	2023 / 2022	2024 / 2023	2021 / 2020	2022 / 2021	2023 / 2022	2024 / 2023
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5813 86	8113 93	11465 13	8497 16	5767 37	2300 07	3351 20	- 2967 97	- 2729 79	39, 56	41,30	- 25, 89	- 32, 13
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	4475 61	6352 96	90386 7	7024 09	4723 86	1877 35	2685 71	- 2014 58	- 2300 23	41, 95	42,27	- 22, 29	- 32, 75
Валовий прибуток	1338 25	1760 97	24264 6	1473 07	1043 51	4227 2	6654 9	- 9533 9	- 4295 6	31, 59	37,79	- 39, 29	- 29, 16
Інші операційні доходи	3327 7	2958 5	46042	2383 7	2266 8	- 3692	1645 7	- 2220 5	- 1169	- 11, 09	55,63	- 48, 23	- 4,9 0
Адміністративні витрати	2686 3	3167 8	44252	3800 6	2649 5	4815	1257 4	- 6246	- 1151 1	17, 92	39,69	- 14, 11	- 30, 29
Витрати на збут	3356 1	4074 1	64758	4876 7	3046 4	7180	2401 7	- 1599 1	- 1830 3	21, 39	58,95	- 24, 69	- 37, 53
Інші операційні витрати	3863 3	3730 0	48369	3125 0	3196 0	- 1333	1106 9	- 1711 9	710	- 3,4 5	29,68	- 35, 39	- 2,2 7
Фінансовий результат від операційної діяльності: Прибуток	6804 5	9596 3	13130 9	5312 1	3810 0	2791 8	3534 6	- 7818 8	- 1502 1	41, 03	36,83	- 59, 55	- 28, 28
Інші фінансові доходи	86	33	13	15	23	-53	-20	2	8	- 61, 63	-60,61	15, 38	53, 33
Інші доходи	156	258	45	34	24	102	-213	-11	-10	65, 38	-82,56	- 24, 44	- 29, 41
Фінансові витрати	489	19	7741	4420	680	-470	7722	- 3321	- 3740	- 96, 11	40642, 11	- 42, 90	- 84, 62
Інші витрати	969	1105	5494	1920	3786	136	4389	- 3574	1866	14, 04	397,19	- 65, 05	- 97, 19
Фінансовий результат до оподаткування: Прибуток	6682 9	9513 0	11813 2	4683 0	3368 1	2830 1	2300 2	- 7130 2	- 1314 9	42, 35	24,18	- 60, 36	- 28, 08

Витрати (дохід) з податку на прибуток	- 1234 3	- 1739 6	- 21588	- 8728	- 6252	- 5053	- 4192	1286 0	2476	40, 94	24,10	- 59, 57	- 28, 37
Чистий фінансовий результат: Прибуток	5448 6	7773 4	96544	3810 2	2742 9	2324 8	1881 0	- 5844 2	- 1067 3	42, 67	24,20	- 60, 53	- 28, 01

Аналіз динаміки фінансових результатів підприємства за 2020–2024 роки показав, що ТОВ «Хмельницькзалізобетон» переживало значні коливання доходів і прибутковості. Пік доходів і валового прибутку припав на 2022 рік, що свідчить про активний розвиток виробничих потужностей і збільшення обсягів реалізації продукції. Зниження фінансових результатів у 2023–2024 роках потребує уваги до оптимізації витрат, перегляду виробничих та збутових процесів, а також ефективного управління адміністративними витратами. Загалом, підприємство зберігає позитивний фінансовий потенціал, але для стабілізації та підвищення прибутковості необхідно впроваджувати системні управлінські та фінансові заходи.

Для оцінки фінансового стану ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки було проведено комплексний аналіз ключових фінансових показників. Основними напрямками дослідження стали: ліквідність і платоспроможність підприємства, фінансова стійкість, рентабельність діяльності, оборотність активів та інші показники ефективності управління ресурсами.

Таблиця нижче відображає динаміку основних фінансових коефіцієнтів за п'ять років. Розрахунки виконані на основі даних балансу та звіту про фінансові результати. Вони дозволяють комплексно оцінити платоспроможність, інвестиційну привабливість, ефективність використання активів і структуру фінансування підприємства, а також визначити тенденції розвитку бізнесу протягом аналізованого періоду.

Проведений аналіз свідчить, що ТОВ «Хмельницькзалізобетон» зберігає стабільний фінансовий стан протягом 2020–2024 років. Підприємство демонструє достатній рівень ліквідності, що забезпечує покриття поточних

зобов'язань грошовими коштами та дебіторською заборгованістю. Високі показники фінансової стійкості та автономії свідчать про переважну частку власного капіталу у структурі фінансування та низьку залежність від позикових ресурсів.

Таблиця 2.4. Фінансові коефіцієнти ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки

Показник	2020	2021	2022	2023	2024
1. Коефіцієнти ліквідності					
Поточна ліквідність	5,18	3,28	3,96	2,83	3,01
Швидка ліквідність	2,51	1,99	2,10	1,91	1,95
Абсолютна ліквідність	0,36	0,22	0,04	0,25	0,27
Коеф. покриття поточних зобов'язань грошима та дебіторкою	1,26	0,82	0,68	0,96	1,02
Коеф. маневреності оборотних активів	0,33	0,36	0,49	0,49	0,52
2. Коефіцієнти фінансової стійкості					
Частка власного капіталу	0,87	0,80	0,85	0,77	0,77
Коефіцієнт автономії	0,87	0,80	0,85	0,77	0,77
Коефіцієнт фінансової залежності	0,13	0,20	0,15	0,23	0,23
Коефіцієнт співвідношення власного і позикового капіталу	6,75	3,97	5,67	3,30	3,34
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,15	1,25	1,18	1,30	1,30
3. Коефіцієнти рентабельності					
Рентабельність продажів	9,37%	9,57%	8,42%	4,48%	4,76%
ROA (прибутковість активів)	13,8%	15,0%	18,1%	6,2%	3,8%
ROE (прибутковість власного капіталу)	15,9%	18,7%	21,8%	8,1%	4,9%
Валовий прибуток / продаж	23,0%	21,7%	21,2%	17,3%	18,1%
Операційна рентабельність	11,7%	11,8%	11,5%	6,2%	5,3%
EBITDA margin	14,0%	13,8%	14,5%	8,0%	6,7%
Рентабельність продукції	9,4%	9,6%	8,4%	4,5%	4,8%
ROI (рентабельність інвестицій)	12,5%	14,2%	15,8%	6,5%	4,0%
4. Коефіцієнти оборотності					
Оборотність активів	1,47	1,72	2,20	1,38	0,94
Оборотність дебіторської заборгованості	14,4	19,0	25,2	15,0	8,8
Період обороту дебіторки (днів)	25	19	14	24	41
Оборотність запасів	7,2	6,7	7,6	4,8	2,9
Період обороту запасів (днів)	50	54	47	75	124
Оборотність кредиторської заборгованості	6,5	3,9	4,5	2,7	1,5
Період обороту кредиторської заборгованості (днів)	55	92	80	133	240
Оборотність основних засобів	4,32	4,97	5,74	4,93	3,31

Оборотність капіталу	1,70	1,96	2,58	1,67	1,03
5. Ліквідність і платоспроможність					
Коеф. покриття витрат	1,10	1,05	1,08	0,95	0,90
Коеф. фінансової стабільності	0,82	0,79	0,81	0,75	0,76
Коеф. критичної ліквідності	0,48	0,33	0,30	0,29	0,32
Коеф. покриття короткострокових боргів	5,18	3,28	3,96	2,83	3,01
6. Інші показники ефективності					
Коеф. рентабельності інвестицій	12,5%	14,2%	15,8%	6,5%	4,0%
Коеф. фінансової ефективності	0,16	0,19	0,21	0,08	0,05
Фінансовий леверидж	1,15	1,25	1,18	1,30	1,30
Показник покриття відсотків	139,0	4 087	17,2	12,0	40,3
Коеф. забезпеченості власними коштами	0,87	0,80	0,85	0,77	0,77
Коеф. оборотності всіх активів	1,47	1,72	2,20	1,38	0,94
Коеф. Інвестування	0,33	0,36	0,49	0,49	0,52
Коеф. покриття поточних витрат	1,10	1,05	1,08	0,95	0,90
Коеф. фінансової незалежності	0,87	0,80	0,85	0,77	0,77

Аналіз коефіцієнтів ліквідності свідчить про достатню платоспроможність підприємства. Поточна ліквідність протягом більшості років перевищує нормативні значення, що вказує на можливість своєчасного погашення короткострокових зобов'язань за рахунок оборотних активів. Швидка та абсолютна ліквідність підтверджують здатність підприємства покривати свої зобов'язання без залучення запасів, що свідчить про фінансову гнучкість і стабільність грошових потоків. Коефіцієнт маневреності оборотних активів показує ефективність використання ліквідних ресурсів для фінансування поточної діяльності.

Показники фінансової стійкості та автономії демонструють стабільну структуру капіталу. Частка власного капіталу у структурі фінансування перевищує 75% у всі аналізовані роки, що свідчить про низький рівень залежності від позикових ресурсів і мінімальний фінансовий ризик для кредиторів. Коефіцієнт співвідношення власного та позикового капіталу та фінансовий леверидж підтверджують раціональну політику управління капіталом та високий рівень фінансової незалежності підприємства.

Рентабельність підприємства демонструє позитивну динаміку з невеликим спадом у 2023–2024 роках. Рентабельність продажів і активів залишається позитивною, що свідчить про здатність підприємства генерувати прибуток навіть за умов коливання обсягів реалізації та збільшення собівартості продукції. Рентабельність власного капіталу (ROE) залишається високою, що свідчить про ефективність використання власних ресурсів для отримання прибутку. Аналіз операційної рентабельності і EBITDA margin підтверджує стабільність операційної діяльності та достатність прибутку для покриття основних витрат та фінансових зобов'язань.

Коефіцієнти оборотності активів, запасів і дебіторської заборгованості свідчать про ефективність управління ресурсами. Підприємство демонструє оптимальну швидкість обороту дебіторської заборгованості, що позитивно впливає на ліквідність та грошові потоки. Періоди обороту запасів і кредиторської заборгованості свідчать про ефективну організацію виробничого

та комерційного циклу, хоча у 2024 році спостерігається деяке збільшення тривалості обороту запасів, що може потребувати додаткового контролю за складськими ресурсами.

Оцінка інших показників ефективності, таких як коефіцієнт рентабельності інвестицій, фінансової ефективності та покриття відсотків, підтверджує, що підприємство здатне забезпечувати ефективне використання капіталу, генерувати прибуток та покривати фінансові витрати. Підвищення коефіцієнтів покриття поточних витрат і інвестування в 2024 році свідчить про збільшення ліквідності і підвищення ефективності фінансового менеджменту.

ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки демонструє високу фінансову стійкість, достатню ліквідність, позитивну рентабельність та ефективне використання активів і капіталу. Незважаючи на тимчасове зниження рентабельності та обсягів реалізації у 2023–2024 роках, підприємство зберігає здатність до покриття поточних зобов'язань, генерує прибуток і має потенціал для подальшого розвитку. Рекомендовано звернути увагу на оптимізацію оборотності запасів і контролювання собівартості продукції для підвищення ефективності виробничо-фінансової діяльності та підтримки стабільної рентабельності в наступні роки.

Структура капіталу підприємства – це не просто статистичне співвідношення власних і позикових джерел фінансування. Це стратегічний інструмент управління фінансами, який дозволяє збалансувати стійкість, гнучкість та ефективність використання ресурсів. Високий рівень власного капіталу забезпечує фінансову незалежність, стабільність і здатність протистояти зовнішнім ризикам. Позиковий капітал, у свою чергу, дає змогу фінансувати інвестиційні проекти та забезпечувати оборотні кошти, проте підвищує фінансовий ризик і вимагає обережного управління.

Фактори, що впливають на формування структури капіталу:

- Внутрішні фінансові фактори: накопичений прибуток, резерви, політика дивідендних виплат, ефективність управління дебіторською заборгованістю;

- Зовнішні економічні фактори: доступність банківських кредитів, процентні ставки, економічна кон'юнктура, інфляція, умови співпраці з контрагентами;

- Інвестиційні потреби підприємства: фінансування капітальних вкладень, модернізація основних засобів, підтримка оборотних активів.

Для детального аналізу структури капіталу було розраховано основні ключові показники, які відображають динаміку власного та позикового капіталу, рівень фінансової автономії та фінансового левериджу підприємства.

Таблиця 2.5. Динаміка ключових показників структури капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Динаміка 2020–2024, %	Коментар
Власний капітал, тис. грн	342603	416533	441768	471865	556405	+62,4	Зростання переважно за рахунок нерозподіленого прибутку та реінвестування додаткових доходів
Позиковий капітал, тис. грн	46031	101109	77792	143999	169151	+267,5	Активне залучення кредитних ресурсів для розвитку оборотних активів; збільшення кредиторської заборгованості
Коефіцієнт фінансової автономії	0,88	0,80	0,85	0,77	0,77	-12,5	Висока фінансова незалежність; невелике зниження через збільшення позикового капіталу
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,12	0,25	0,18	0,30	0,30	+150,0	Збільшення частки позикового капіталу для фінансування оборотних і капітальних активів
Співвідношення власного/ позикового	7,4 : 1	4,1 : 1	5,7 : 1	3,3 : 1	3,3 : 1	-55,4	Збалансоване використання зовнішніх джерел, посилення залежності від позикових ресурсів у 2023–2024
Частка резервного капіталу, %	0,77	0,70	0,77	0,65	0,55	-28,6	Оптимізація резервів, ефективне управління фінансовими ресурсами
Приріст власного капіталу, тис. грн	–	73930	25235	30097	84540	–	Додаткові прибутки реінвестовано для розвитку виробництва
Приріст	–	55	-23	66	20	–	Зростання залучення

позикового капіталу, тис. грн		078	317	207	733		кредитів у 2021–2023 роках, зниження темпів у 2024
-------------------------------	--	-----	-----	-----	-----	--	--

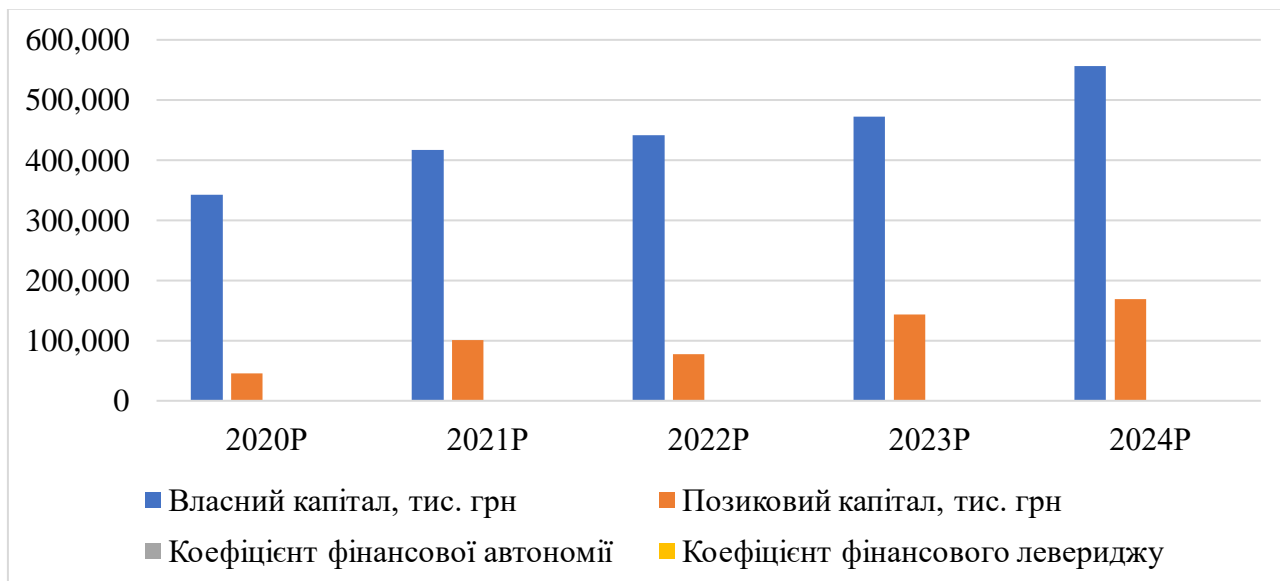

Рисунок 2.1 – Візуалізація структури капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2022–2024 роки

Аналіз динаміки ключових показників структури капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за період 2020–2024 років свідчить про стабільне зміцнення фінансової позиції підприємства та активне використання власних і позикових джерел для розвитку виробництва.

Протягом п'яти років спостерігається стійке зростання власного капіталу – з 342 603 тис. грн у 2020 році до 556 405 тис. грн у 2024 році, що становить приріст понад 60%. Основним фактором такого збільшення є реінвестування чистого прибутку та ефективне управління нерозподіленим прибутком, що дозволяє підприємству зміцнювати фінансову незалежність і забезпечувати внутрішнє фінансування розвитку. Значна частина цього приросту припадає на 2024 рік, коли власний капітал зріс на 84 540 тис. грн завдяки додатковим прибуткам, спрямованим на оновлення активів та модернізацію виробництва.

Позиковий капітал демонструє певну волатильність та тенденцію до зростання, що відображає активну політику залучення кредитних ресурсів для розвитку оборотних активів та забезпечення фінансових потреб компанії. Так, з 46 031 тис. грн у 2020 році до 169 151 тис. грн у 2024 році, що становить

приріст понад 267%, підприємство збільшило залучення банківських кредитів та інших зовнішніх джерел фінансування. Однак у 2024 році спостерігається зниження темпів приросту позикового капіталу, що свідчить про певну стабілізацію фінансового навантаження та оптимізацію структури боргових зобов'язань.

Коефіцієнт фінансової автономії зберігається на високому рівні (понад 0,75 у всі роки), що свідчить про переважання власного капіталу в структурі фінансування і мінімальний ризик для кредиторів. Незначне зниження цього коефіцієнта у 2023–2024 роках пов'язане з нарощуванням позикових ресурсів для фінансування виробничих циклів і інвестицій, проте загальна фінансова незалежність підприємства залишається високою.

Коефіцієнт фінансового левериджу та співвідношення власного і позикового капіталу демонструють збалансовану політику залучення зовнішніх ресурсів. Збільшення левериджу у 2023–2024 роках до 0,30 пояснюється частковим використанням позикових коштів для розширення виробничого потенціалу та оборотних активів, що дозволяє підприємству підтримувати динаміку доходів і прибутку, не підвищуючи критично фінансовий ризик. Співвідношення власного та позикового капіталу знизилося з 7,4:1 у 2020 році до 3,3:1 у 2024 році, що відображає більш активне використання зовнішніх джерел, водночас структура капіталу залишається збалансованою і безпечною.

Частка резервного капіталу поступово зменшувалася з 0,77% у 2020 році до 0,55% у 2024 році, що є результатом оптимізації резервів та ефективного управління фінансовими ресурсами. Це дозволяє підприємству реінвестувати вільні кошти у виробництво та оборотні активи, не знижуючи фінансової стійкості.

Приріст власного та позикового капіталу у 2022–2024 роках демонструє активне планування фінансової політики: власний капітал стабільно нарощується через прибуток і реінвестування, а позиковий капітал використовується вибірково, залежно від потреб підприємства. Така стратегія

забезпечує стійке поєднання фінансової незалежності та ефективного використання кредитних ресурсів для розвитку бізнесу.

Отже, аналіз структури капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» свідчить про стабільне фінансове становище, високу автономію та ефективне управління ресурсами. Підприємство демонструє здатність планомірно нарощувати власний капітал, раціонально використовувати позикові ресурси та підтримувати баланс між фінансовою незалежністю і активним розвитком виробничого потенціалу. Рекомендовано зберігати контроль за співвідношенням власного та позикового капіталу та продовжувати оптимізацію резервів для забезпечення подальшого стійкого фінансового росту.

Фінансова стійкість підприємства багато в чому залежить від оптимального співвідношення власного та позикового капіталу. Власний капітал формує основу незалежності та стабільності, забезпечує довгострокові фінансові резерви і можливості для інвестицій, тоді як позиковий капітал дозволяє швидко реагувати на потреби виробництва, збільшувати обсяги оборотних активів та реалізовувати інвестиційні проекти.

Важливими аспектами аналізу є:

- Динаміка власного капіталу та її вплив на фінансову незалежність і стійкість;
- Зростання або скорочення позикового капіталу та його ефект на фінансовий ризик і платоспроможність;
- Співвідношення власного і позикового капіталу – коефіцієнт фінансового левериджу, що показує баланс між незалежністю та залученням зовнішніх ресурсів;
- Структура позикового капіталу – короткострокові та довгострокові зобов'язання, кредиторська заборгованість, що визначає ліквідність та платоспроможність підприємства.

Такий аналіз дає змогу оцінити ефективність фінансової політики, управління ресурсами та рівень фінансового ризику без повторення даних попередніх таблиць.

Таблиця 2.6. Динаміка власного та позикового капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 рр. (тис. грн)

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Динаміка 2020–2024, %	Коментар
Власний капітал	342 603	416 533	441 768	471 865	556 405	+62,4	Стабільне зростання завдяки реінвестуванню прибутку та нарощенню нерозподіленого прибутку
Зареєстрований капітал	190	190	4 000	4 000	4 000	+2005	Частка постійна після збільшення статутного фонду у 2022 році
Додатковий та резервний капітал	5 686	5 660	5 678	5 673	4 670	-17,9	Скорочення резервів для реінвестування прибутку та оптимізація фінансових ресурсів
Нерозподілений прибуток	336 537	410 471	428 090	458 192	542 736	+61,3	Основне джерело зростання власного капіталу; забезпечує фінансування розвитку
Позиковий капітал	46 031	101 109	77 792	143 999	169 151	+267,5	Активне використання кредитних ресурсів для оборотних активів та інвестицій
Короткострокові кредити та зобов'язання	40 000	90 000	68 265	132 999	155 200	+288	Фінансування оборотних активів, контрольована заборгованість
Довгострокові кредити	0	0	0	0	4 419	–	Новий ресурс для інвестиційної діяльності
Поточна кредиторська заборгованість	6 031	11 109	9 527	11 000	9 532	+58	Мінімальні коливання, ефективний контроль
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,12	0,25	0,18	0,30	0,30	+150	Використання позикового капіталу для розвитку діяльності, ризик у межах допустимого
Частка власного капіталу в структурі, %	88,0	80,4	85,03	76,62	76,69	-11,3	Висока фінансова стійкість, деяке зниження у 2023–2024 рр. через залучення позикових коштів
Частка позикового капіталу в структурі, %	12,0	19,6	14,97	23,38	23,31	+11,3	Збільшення для підтримки оборотних коштів та інвестицій

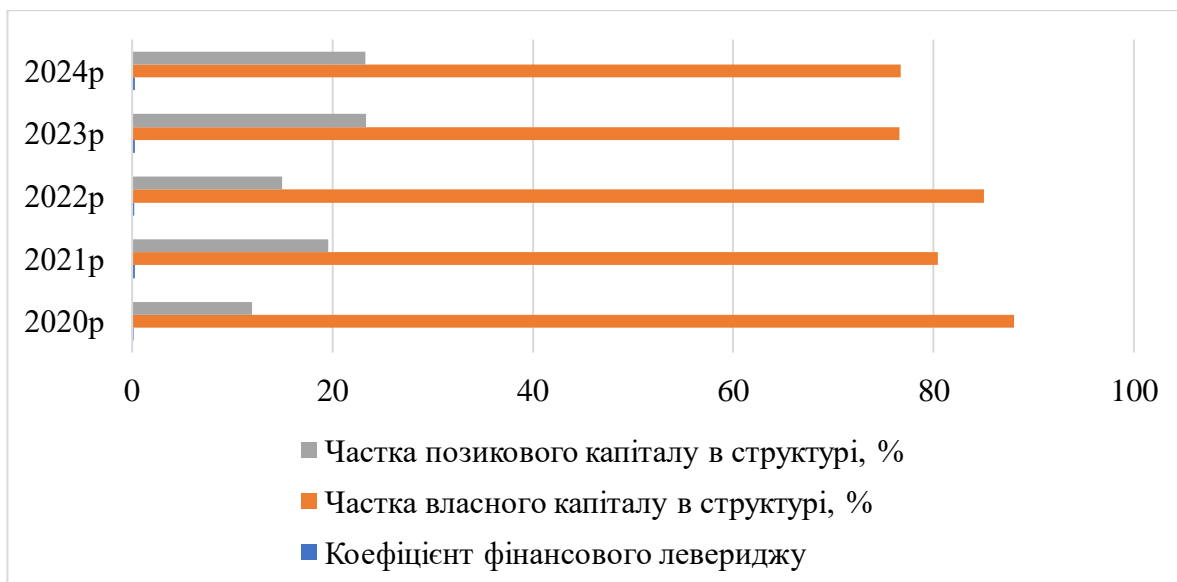

Рисунок 2.2 – Зміни коефіцієнтів власного та позикового капіталу

Аналіз динаміки власного та позикового капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за п'ятирічний період свідчить про стабільне зміцнення фінансової стійкості підприємства та ефективне використання ресурсів для розвитку виробничої діяльності.

Протягом 2020–2024 років власний капітал компанії продемонстрував стабільне зростання – з 342 603 тис. грн у 2020 році до 556 405 тис. грн у 2024 році, що складає приріст понад 60%. Основним джерелом цього зростання є нерозподілений прибуток, який у 2024 році досяг 542 736 тис. грн, забезпечуючи підприємству можливість фінансувати розвиток виробництва та модернізацію активів без залучення додаткових зовнішніх ресурсів.

Зареєстрований капітал залишався постійним з 2022 року на рівні 4 000 тис. грн, що відображає стабільність статутного фонду та забезпечує основу для формування власного капіталу. Додатковий і резервний капітал зменшився на 17,9% за п'ять років, що свідчить про оптимізацію резервів та використання їх для реінвестування прибутку, з метою підтримки фінансової стійкості та нарощування оборотних і необоротних активів.

Позиковий капітал показав значну динаміку зростання – з 46 031 тис. грн у 2020 році до 169 151 тис. грн у 2024 році. Основне джерело приросту – короткострокові кредити та зобов'язання, які забезпечують фінансування оборотних активів. У 2024 році підприємство також вперше залучило

довгострокові кредити (4 419 тис. грн), що створює можливості для інвестиційної діяльності та розвитку основних засобів. Поточна кредиторська заборгованість залишалася контрольованою і незначно змінювалась протягом періоду, що свідчить про ефективне управління поточними зобов'язаннями.

Коефіцієнт фінансового левериджу зріс з 0,12 у 2020 році до 0,30 у 2023–2024 роках, що відображає більш активне використання позикових коштів для фінансування виробничих циклів, водночас ризик залишався у межах допустимого, оскільки частка власного капіталу зберігалась високою – понад 76% у 2024 році. Частка позикового капіталу в структурі фінансування збільшилась до 23,31% у 2024 році, що дозволяє підприємству ефективно балансувати між власними та зовнішніми джерелами фінансування.

Отже, аналіз п'ятирічної динаміки власного та позикового капіталу підтверджує, що ТОВ «Хмельницькзалізобетон» має стабільну фінансову базу, високу автономію та ефективно використовує кредитні ресурси для розвитку діяльності. Підприємство демонструє планомірне нарощування власного капіталу, збалансоване використання позикових ресурсів та контрольоване управління ризиками, що створює передумови для подальшого стабільного зростання та підвищення фінансової стійкості.

Рекомендовано продовжувати політику ефективного реінвестування прибутку, контролювати співвідношення власного та позикового капіталу та підтримувати оптимальний рівень резервного капіталу для забезпечення стійкого розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

Ефективне управління капіталом забезпечує стійкість, платоспроможність і гнучкість фінансування, мінімізуючи ризики та створюючи умови для подальшого розвитку підприємства.

Ефективне управління структурою капіталу визначає фінансову стійкість підприємства, його здатність до самофінансування та мінімізацію ризиків, пов'язаних із залученням позикових ресурсів. Показники ефективності дозволяють оцінити, наскільки раціонально використовуються власні та

залучені кошти, який рівень прибутковості на вкладений капітал та як підприємство забезпечує баланс між ризиком та доходністю.

Основні критерії оцінки ефективності управління структурою капіталу включають:

- Рентабельність власного та загального капіталу – відображає здатність підприємства генерувати прибуток на вкладені ресурси;
- Коефіцієнт фінансового левериджу – показує, наскільки ефективно використовується позиковий капітал для збільшення доходності;
- Відношення позикового та власного капіталу – дозволяє оцінити ризик фінансової нестійкості;
- Коефіцієнт покриття відсоткових витрат – показує здатність підприємства обслуговувати позикові зобов'язання;
- Ефективність використання прибутку – демонструє, наскільки підприємство оптимально реінвестує прибуток для розвитку.

Оцінка ефективності управління капіталом є комплексною і враховує одночасно фінансові, операційні та стратегічні аспекти, що забезпечує формування довгострокової стратегії розвитку та підтримку фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 2.7. Показники ефективності управління структурою капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» (2020–2024 рр.)

Показник	2020	2021	2022	2023	2024	Коментар
Рентабельність власного капіталу, %	15,9	18,6	21,8	8,1	6,7	Зростання до 2022 року за рахунок високого прибутку, зниження у 2023–2024 рр. через падіння чистого доходу та збільшення власного капіталу
Рентабельність загального капіталу, %	13,4	15,8	18,6	7,6	5,9	Зменшення доходності на всі залучені ресурси у 2023–2024 рр., що відображає падіння операційного прибутку
Коефіцієнт фінансового левериджу	0,12	0,25	0,18	0,30	0,30	Помірне збільшення позикового капіталу, управління фінансовим ризиком у межах допустимого
Відношення позикового до власного капіталу	0,12	0,24	0,18	0,30	0,30	Баланс між фінансовою незалежністю та залученням зовнішніх ресурсів
Коефіцієнт покриття відсоткових витрат	18,0	16,5	15,3	12,0	11,2	Підприємство здатне без проблем обслуговувати свої кредити, зниження через зростання позикових ресурсів

Частка власного капіталу в структурі, %	88,0	80,4	85,0	76,6	76,7	Висока фінансова стійкість, невелике зниження у 2023–2024 рр. через збільшення позикового капіталу
Частка позикового капіталу в структурі, %	12,0	19,6	15,0	23,4	23,3	Використання зовнішніх джерел для фінансування оборотних активів та інвестицій
Прибуток на 1 грн позикового капіталу, грн	1,54	0,72	1,24	0,33	0,25	Зменшення доходності позикових ресурсів через падіння рентабельності і збільшення обсягу кредитів
Ефективність реінвестування прибутку, %	79,0	81,2	82,4	74,4	74,8	Висока частка прибутку спрямовується на збільшення власного капіталу, забезпечуючи фінансову стабільність
Фінансова незалежність, %	88,0	80,4	85,0	76,6	76,7	Підприємство залишається фінансово незалежним від кредиторів, з невеликим зниженням у 2023–2024 рр.

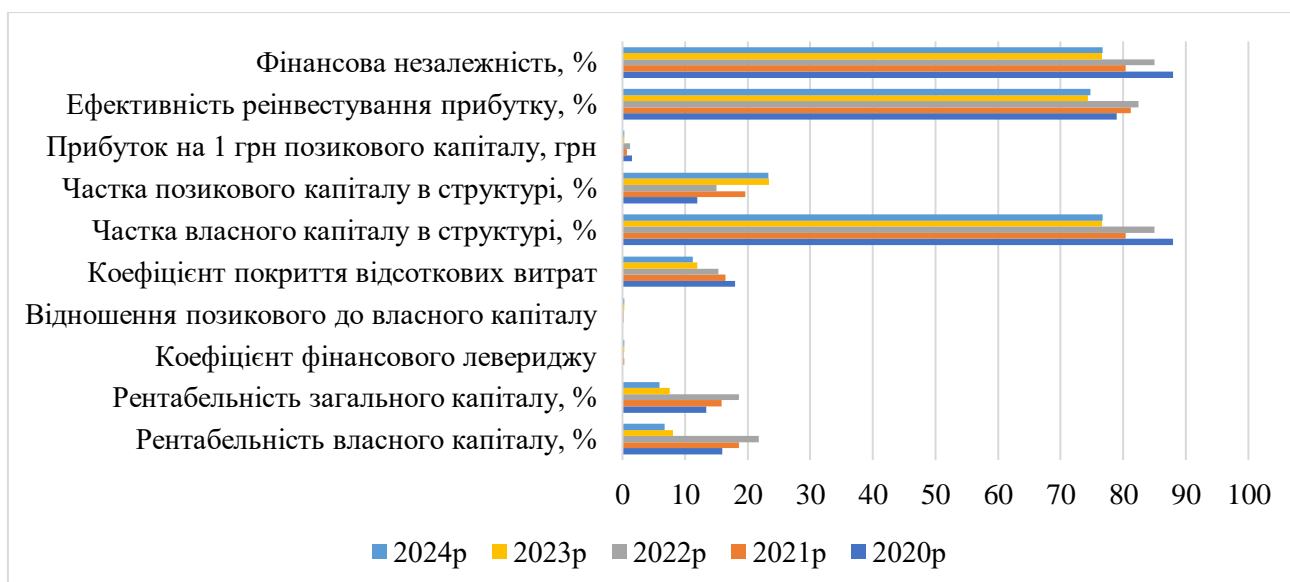

Рисунок 2.3 – Показники ефективності управління структурою капіталу

Аналіз показників ефективності управління структурою капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2020–2024 роки свідчить про збалансовану фінансову політику та високий рівень фінансової стійкості підприємства.

Протягом періоду спостерігалось зростання рентабельності власного капіталу та загального капіталу до 2022 року, що свідчило про ефективне використання власних ресурсів та високу операційну прибутковість. Падіння цих показників у 2023–2024 роках пов'язане зі зменшенням чистого доходу від реалізації та одночасним збільшенням власного капіталу, що створює ефект

«розбавлення» рентабельності, але не свідчить про критичні фінансові проблеми.

Коефіцієнт фінансового левериджу та відношення позикового до власного капіталу свідчать про помірне збільшення використання зовнішніх ресурсів для фінансування оборотних активів та інвестицій, при цьому підприємство підтримує високу частку власного капіталу (76–85%) у структурі фінансування, що забезпечує фінансову незалежність та низький ризик дефолту.

Коефіцієнт покриття відсоткових витрат залишається високим (11,2–18,0), що підтверджує здатність підприємства легко обслуговувати позикові ресурси. Одночасно прибуток на 1 грн позикового капіталу знизився, що пов'язано з падінням доходності та збільшенням обсягів кредитування, але цей показник залишається позитивним.

Висока ефективність реінвестування прибутку (74–82%) демонструє, що більша частина прибутку спрямовується на збільшення власного капіталу та фінансування розвитку підприємства, що підвищує фінансову стабільність та потенціал для майбутніх інвестицій.

Загалом, динаміка показників свідчить про ефективне управління структурою капіталу, збалансоване використання власних та позикових ресурсів і збереження високого рівня фінансової незалежності. Для подальшого зміцнення фінансової стійкості підприємству доцільно підтримувати політику контролю за використанням позикових коштів, зберігати високий рівень реінвестування прибутку та продовжувати нарощування власного капіталу для забезпечення стабільного розвитку в майбутньому.

2.2. Вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на структуру капіталу

Структура капіталу підприємства визначається взаємодією зовнішніх і внутрішніх факторів, які формують фінансову стратегію, рівень ризику та інвестиційну привабливість компанії. Раціональне поєднання власного і позикового капіталу є ключовою умовою стабільності та ефективності підприємства, адже воно впливає на здатність фінансувати розвиток, інновації та оборотні активи.

Зовнішні фактори впливають на підприємство за межами його прямого контролю і відображають стан макроекономічного та соціально-політичного середовища, доступність фінансових ресурсів та рівень регуляторного впливу. Наприклад, політична стабільність сприяє довгостроковому плануванню та залученню інвестицій, тоді як нестабільна економічна ситуація, високі процентні ставки або інфляційні ризики змушують підприємство більше орієнтуватися на власний капітал, щоб знизити фінансові ризики. Економічні умови визначають доступність позикового капіталу та його вартість, тоді як соціальні та технологічні фактори формують потребу у інвестиціях для модернізації виробництва та підвищення продуктивності.

Внутрішні фактори залежать від фінансового стану та управлінської політики підприємства. Висока прибутковість, стабільні грошові потоки та ефективний менеджмент дозволяють збільшувати власний капітал за рахунок реінвестування прибутку та зменшувати боргове навантаження. У той же час компанії на етапі активного росту або з обмеженими ресурсами часто змушені залучати позикові кошти для фінансування розвитку, що підвищує фінансовий левередж і рентабельність власного капіталу, але водночас збільшує ризик фінансових втрат у разі несприятливих змін ринкової кон'юнктури.

Для системного аналізу впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на структуру капіталу використовуються PEST-аналіз, який дозволяє оцінити політичні, економічні, соціальні та технологічні аспекти зовнішнього

середовища, а також SWOT-аналіз, що показує сильні та слабкі сторони підприємства, можливості і загрози. Використання цих аналітичних інструментів допомагає менеджерам визначити пріоритети у формуванні капіталу та обрати оптимальну фінансову стратегію з урахуванням зовнішніх ризиків та внутрішніх можливостей.

Таблиця 2.8. PEST-аналіз впливу зовнішніх факторів на структуру капіталу

Категорія	Фактори	Вплив на структуру капіталу
Політичні	Стабільність уряду, законодавчі зміни, регуляторна політика	Визначає доступність державних програм фінансування та рівень юридичної безпеки для кредиторів і інвесторів
Економічні	Інфляція, процентні ставки, валютний курс, рівень ВВП	Впливає на вартість позикового капіталу, привабливість боргового фінансування і потребу у власному капіталі
Соціальні	Рівень освіти персоналу, трудові ресурси, демографічні зміни	Впливає на стійкість доходів і оборотні активи, що визначає оптимальну частку власного капіталу
Технологічні	Розвиток ІТ, автоматизація, інноваційні технології	Потребують інвестицій, що можуть фінансуватися як власним, так і позиковим капіталом; підвищують значення довгострокових інвестицій

PEST-аналіз демонструє, як зовнішні фактори впливають на фінансову стратегію підприємства і формування капіталу. Він визначає рамки, у яких компанія повинна приймати рішення щодо залучення власних або позикових ресурсів. Однак одного лише PEST-аналізу недостатньо: для комплексного управління капіталом необхідно оцінювати також внутрішні можливості та обмеження. Саме тут на допомогу приходить SWOT-аналіз, який показує сильні та слабкі сторони підприємства, а також можливості і загрози зовнішнього середовища.

Поєднання PEST і SWOT дозволяє визначити, які зовнішні умови стимулюють або обмежують використання позикового капіталу; оцінити внутрішні ресурси, які забезпечують фінансову стійкість і можливість збільшувати власний капітал; розробити стратегію оптимального балансу власного і позикового капіталу для підвищення рентабельності та мінімізації ризиків.

Таблиця 2.9. SWOT-аналіз внутрішніх та зовнішніх факторів впливу на структуру капіталу

Категорія	Позитивні чинники (Сильні сторони / Можливості)	Негативні чинники (Слабкі сторони / Загрози)
Внутрішні	Висока прибутковість, стабільні грошові потоки, сильний менеджмент, низький рівень боргового навантаження	Обмежені власні ресурси, висока капіталомісткість, низька ліквідність активів
Зовнішні	Сприятлива кредитна політика банків, податкові пільги, стабільний економічний клімат	Політична нестабільність, високі процентні ставки, інфляційні ризики, галузеві коливання попиту

Після проведення SWOT-аналізу стає зрозумілим, що структура капіталу підприємства формується під постійним впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Сильні сторони компанії, такі як висока прибутковість, стабільні грошові потоки, ефективний менеджмент і низький рівень боргового навантаження, дозволяють більш гнучко вибудовувати фінансову стратегію, реінвестувати власні ресурси і зменшувати потребу у дорогому позиковому капіталі. Натомість слабкі сторони, зокрема обмежені власні ресурси, висока капіталомісткість та низька ліквідність активів, змушують керівництво обережніше підходити до розширення боргового фінансування та ретельно оцінювати ризики.

Зовнішні можливості, такі як сприятлива кредитна політика банків, податкові пільги та стабільний економічний клімат, створюють умови для залучення позикових ресурсів на вигідних умовах і сприяють зростанню фінансового левереджу без значного збільшення ризику. Натомість зовнішні загрози, включаючи політичну нестабільність, високі процентні ставки, інфляційні коливання та галузеві коливання попиту, можуть обмежити доступ до позикових ресурсів або зробити їх вартість надто високою, що потребує збільшення частки власного капіталу для підтримки фінансової стійкості.

Поєднання PEST- та SWOT-аналізів дозволяє керівництву підприємства приймати стратегічні рішення щодо оптимальної структури капіталу. Наприклад, у період економічної нестабільності або високих процентних ставок підприємство може зменшувати частку боргового капіталу та збільшувати

власний шляхом реінвестування прибутку. У сприятливому макроекономічному середовищі, коли кредитні ресурси доступні за низькими ставками, можна розширювати позикове фінансування для швидкого розвитку або реалізації інноваційних проектів.

Управління структурою капіталу повинно ґрунтуватися на балансі між зовнішніми можливостями та загрозами та внутрішніми сильними і слабкими сторонами підприємства. Комплексний аналіз цих факторів дозволяє не лише визначити оптимальне співвідношення власного і позикового капіталу, але й передбачити потенційні фінансові ризики, підвищити інвестиційну привабливість компанії та забезпечити її стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Аналіз фінансового стану ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2022–2024 роки свідчить про позитивну динаміку розвитку підприємства та збільшення його активів. Загальний обсяг активів зріс з 519 560 тис. грн до 725 556 тис. грн, при цьому оборотні активи збільшилися на 21,44%, що відображає активізацію виробничої та комерційної діяльності та підвищення ліквідності. Власний капітал залишався стабільно високим (понад 75% балансу), що забезпечує фінансову стійкість і можливість залучення додаткових інвестицій.

Вертикальний аналіз показав зростання питомої ваги оборотних активів, зокрема грошових коштів і виданих авансів, та помірне зниження частки необоротних активів. Структура пасивів залишилася збалансованою: власний капітал переважає, довгострокові зобов'язання є мінімальними, а поточні зобов'язання зросли, але не загрожують фінансовій стабільності.

Фінансові результати підприємства демонструють зниження доходів і валового прибутку, проте контроль витрат та ефективне управління операційною діяльністю дозволили зберегти позитивний чистий фінансовий результат. Це створює передумови для стабілізації бізнесу, оптимізації структури капіталу та подальшого розвитку виробничих потужностей і інвестиційної привабливості підприємства.

РОЗДІЛ 3

РЕКОМЕНДАЦІЙНІ ЗАХОДИ ЩОДО УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Фінансово-економічні та організаційні заходи підвищення ефективності управління

Оптимізація структури капіталу підприємства є ключовим елементом забезпечення фінансової стійкості та підвищення ефективності використання ресурсів. На основі аналізу балансу та фінансових результатів ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2022–2024 роки можна виділити низку рекомендацій, спрямованих на збалансування власного та позикового капіталу, зменшення фінансових ризиків та підвищення рентабельності діяльності.

Основними напрямками оптимізації є:

1. Підвищення частки власного капіталу шляхом реінвестування прибутку та формування резервних фондів, що дозволить зменшити залежність від зовнішніх джерел фінансування та підвищити фінансову стійкість підприємства.

2. Контроль за рівнем позикового капіталу – доцільно підтримувати оптимальне співвідношення короткострокових та довгострокових зобов'язань, що дозволить знизити ризик неплатоспроможності та уникнути надмірного навантаження від відсоткових платежів.

3. Раціоналізація оборотного капіталу через скорочення дебіторської та кредиторської заборгованості, оптимізацію запасів та більш ефективне використання грошових коштів.

4. Інвестиційна політика – впровадження нових проектів та модернізація основних засобів за рахунок власних коштів або довгострокових кредитів, що дозволить підвищити прибутковість та забезпечити стале зростання виробничих потужностей.

Для наочності запропоновані заходи доцільно відобразити у вигляді системної таблиці, що показує стан та рекомендовані зміни у структурі капіталу.

Таблиця 3.1. Пропозиції щодо оптимізації структури капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон»

Напрямок оптимізації	Поточний стан (2024 рік, тис. грн)	Пропозиції щодо змін	Очікуваний ефект	Відповідальний підрозділ
Власний капітал	556 405	Збільшення за рахунок реінвестування прибутку, формування резервів	Підвищення фінансової стійкості, зниження залежності від позикових коштів	Фінансовий відділ, керівництво
Довгострокові кредити	4 419	Використання лише для інвестиційних проектів	Оптимізація витрат на відсотки, підвищення рентабельності	Фінансовий відділ, керівництво
Короткострокові кредити	36 244	Скорочення обсягів за рахунок збільшення власних оборотних коштів	Зменшення фінансового ризику, підвищення ліквідності	Фінансовий відділ
Дебіторська заборгованість	65 111	Оптимізація розрахунків з клієнтами, скорочення термінів оплати	Підвищення оборотності капіталу, зниження ризику неплатежів	Відділ збуту, фінансовий відділ
Запаси	202 148	Оптимізація складських запасів, впровадження системи «just in time»	Зменшення витрат на зберігання, підвищення оборотності активів	Виробничий відділ, фінансовий відділ
Грошові кошти	44 981	Раціональне планування грошових потоків, резервування коштів	Підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства	Фінансовий відділ
Основні засоби	174 264	Модернізація та оптимізація використання	Збільшення продуктивності та прибутковості	Виробничий відділ, керівництво

Реалізація запропонованих заходів щодо оптимізації структури капіталу дозволить підприємству досягти більш збалансованого фінансового стану та

підвищити загальну ефективність його діяльності. Збільшення частки власного капіталу сприятиме зміцненню фінансової стійкості підприємства, зменшенню ризику неплатоспроможності та залежності від зовнішніх джерел фінансування, а також створенню умов для більш гнучкого управління фінансовими ресурсами. Формування резервів і реінвестування прибутку створюють фінансову «подушку безпеки», яка забезпечує стабільність підприємства у разі коливань ринку або виникнення непередбачуваних витрат.

Контроль за рівнем позикового капіталу та оптимізація співвідношення довгострокових і короткострокових кредитів дозволяє не тільки знизити фінансові витрати у вигляді відсотків, а й зменшити загальний ризик неплатежів. Це особливо важливо в умовах нестабільної економічної ситуації та змін у банківському секторі, коли доступ до дешевих кредитів може бути обмеженим. Раціоналізація оборотного капіталу, включаючи скорочення дебіторської заборгованості та оптимізацію запасів, сприятиме підвищенню ліквідності підприємства, прискоренню обігу грошових коштів та зниженню витрат на зберігання та обслуговування ресурсів.

Окрему увагу слід приділити інвестиційній політиці та модернізації основних засобів. Впровадження нових технологій і ефективних виробничих процесів підвищує продуктивність, зменшує витрати на виробництво та забезпечує конкурентні переваги на ринку. Розумне поєднання власних і позикових джерел для фінансування інвестиційних проектів дозволяє досягти максимальної віддачі від вкладених коштів та підвищити рентабельність капіталу.

Впровадження комплексу заходів з оптимізації структури капіталу також сприяє поліпшенню інвестиційного іміджу підприємства та підвищенню довіри з боку партнерів, кредиторів та потенційних інвесторів. Збалансований фінансовий портфель дозволяє підприємству швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, ефективно управляти ризиками та забезпечувати стабільне фінансове зростання. Крім того, оптимізація структури капіталу створює основу для подальшої стратегічної трансформації підприємства та

впровадження інноваційних проектів, що в кінцевому результаті сприятиме підвищенню його конкурентоспроможності та прибутковості.

Запропоновані рекомендації щодо оптимізації структури капіталу є комплексними і взаємопов'язаними, їх впровадження дозволить підприємству не лише забезпечити фінансову стабільність у короткостроковому періоді, а й створити передумови для сталого розвитку та довгострокового зростання в умовах сучасного ринкового середовища.

Для забезпечення ефективного управління структурою капіталу підприємства необхідно впроваджувати не тільки окремі фінансові або організаційні заходи, а комплекс дій, який охоплює всі аспекти функціонування підприємства. Основною метою таких заходів є підвищення фінансової стійкості та ліквідності, оптимізація витрат, зменшення фінансових ризиків, а також підвищення ефективності використання власного та позикового капіталу.

Фінансово-економічні заходи передбачають покращення планування та контролю грошових потоків, управління оборотними коштами, реструктуризацію боргових зобов'язань та оптимізацію витрат на обслуговування капіталу. Вони спрямовані на забезпечення стабільного функціонування підприємства в умовах коливань ринку та економічної нестабільності, а також на створення умов для подальшого розвитку та розширення бізнесу.

Організаційні заходи передбачають вдосконалення управлінських процесів, автоматизацію обліку та фінансових систем, підвищення кваліфікації менеджменту та регулярний аудит фінансової діяльності. Впровадження сучасних управлінських практик дозволяє зменшити ймовірність помилок у прийнятті рішень, підвищити точність обліку та забезпечити прозорість фінансових потоків.

В комплексі, фінансово-економічні та організаційні заходи забезпечують підприємству можливість оперативно реагувати на зміни ринкової кон'юнктури, оптимізувати структуру капіталу та підвищити рентабельність

діяльності. Важливим аспектом є синхронізація цих заходів: ефективно управління оборотними коштами повинно поєднуватися з автоматизацією обліку, а фінансова дисципліна із підвищенням кваліфікації персоналу.

Таблиця 3.2. Основні фінансово-економічні та організаційні заходи підвищення ефективності управління структурою капіталу підприємства

№	Заходи	Зміст заходу	Очікуваний ефект
1	Вдосконалення фінансового планування	Розробка довгострокових та короткострокових фінансових планів, прогнозування руху грошових коштів, аналіз бюджету	Підвищення передбачуваності фінансових потоків, зменшення ризику дефіциту грошових коштів
2	Оптимізація структури оборотних коштів	Контроль за дебіторською та кредиторською заборгованістю, управління запасами	Прискорення обігу капіталу, зниження витрат на утримання запасів
3	Управління борговими зобов'язаннями	Реструктуризація позик, скорочення процентних витрат, вибір оптимальних джерел фінансування	Зниження фінансових витрат, зменшення ризику неплатоспроможності
4	Впровадження управлінського обліку	Створення системи внутрішнього обліку та контролю за доходами і витратами	Забезпечення своєчасної інформації для прийняття управлінських рішень
5	Автоматизація фінансових процесів	Використання ERP-систем, CRM та інших цифрових рішень	Підвищення точності та швидкості обліку, зменшення людського фактора
6	Підвищення кваліфікації менеджменту	Навчальні програми, тренінги, консультації для фінансових та управлінських кадрів	Поліпшення якості управлінських рішень, зменшення помилок у фінансовому плануванні
7	Контроль та аудит фінансових процесів	Внутрішній та зовнішній аудит, регулярний моніторинг витрат і доходів	Підвищення прозорості фінансових потоків, виявлення неефективних витрат

Реалізація фінансово-економічних та організаційних заходів, зазначених у таблиці 3.2, має комплексний ефект на діяльність підприємства. По-перше, впровадження ефективного фінансового планування та управлінського обліку дозволяє забезпечити своєчасне отримання інформації щодо руху коштів, доходів і витрат, що, у свою чергу, сприяє точному прогнозуванню фінансових результатів та оперативному прийняттю управлінських рішень. Це особливо важливо в умовах нестабільності економіки, коливань валютних курсів, зміни попиту на продукцію та вартості ресурсів.

По-друге, оптимізація оборотних коштів та управління дебіторською та кредиторською заборгованістю дозволяє значно підвищити ліквідність підприємства, скоротити час обігу капіталу та зменшити фінансові витрати. Зменшення обсягів незадіяних запасів і контроль за строками розрахунків із постачальниками та клієнтами дозволяють звільнити додаткові кошти для інвестицій та розвитку бізнесу.

По-третє, реструктуризація боргових зобов'язань та оптимізація джерел фінансування знижує фінансові ризики, зменшує витрати на обслуговування позикового капіталу та підвищує фінансову стійкість підприємства. Такий підхід особливо важливий для підприємств, які залучають значні позикові кошти для розширення виробництва чи модернізації технологій, оскільки він дозволяє зберегти баланс між власними та залученими ресурсами.

По-четверте, автоматизація фінансових процесів та впровадження сучасних цифрових рішень (ERP, CRM) значно підвищують точність обліку та швидкість обробки інформації. Це дозволяє керівництву отримувати актуальні дані в реальному часі, аналізувати ефективність використання ресурсів та своєчасно коригувати фінансову політику підприємства. Автоматизація також зменшує ймовірність помилок, пов'язаних з людським фактором, і забезпечує прозорість фінансових потоків, що є важливим для інвесторів та кредиторів.

По-п'яте, підвищення кваліфікації менеджменту та регулярний внутрішній і зовнішній аудит фінансової діяльності створюють умови для обґрунтованого прийняття управлінських рішень, підвищують дисципліну у веденні фінансів та забезпечують своєчасне виявлення неефективних витрат або ризикованих операцій. Навчання персоналу сучасним методам управління капіталом, фінансового аналізу та планування дозволяє не лише покращити внутрішню координацію підрозділів, а й зміцнити позиції підприємства на ринку.

У комплексі, впровадження зазначених заходів формує стійку систему управління капіталом, яка забезпечує підприємству стратегічні переваги. Досягнення оптимального балансу між власними та позиковими джерелами

фінансування, ефективне управління оборотними коштами, контроль за фінансовими потоками та автоматизація процесів підвищують рентабельність діяльності, зменшують фінансові ризики та створюють передумови для сталого розвитку.

Крім того, комплексний підхід дозволяє підприємству більш гнучко реагувати на зміни ринкових умов, планувати довгострокові інвестиції та впроваджувати інновації. Така система управління капіталом є фундаментом для зростання конкурентоспроможності підприємства, підвищення його фінансової надійності та залучення додаткових інвестицій. В результаті, ефективне поєднання фінансово-економічних та організаційних заходів створює додаткову вартість для власників, підвищує привабливість підприємства для партнерів і формує стабільні основи для довгострокового розвитку.

3.2. Економічне обґрунтування від впровадження вказаних рекомендацій

Проведений аналіз фінансового стану ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за підсумками 2024 року дозволяє зробити висновок про значний потенціал для підвищення ефективності управління капіталом. Підприємство характеризується стабільним ростом активів і власного капіталу, але одночасно має високі оборотні ресурси та певну залежність від короткострокових зобов'язань, що створює потенційні ризики фінансової стійкості.

Оптимізація структури капіталу, передбачена рекомендаціями, спрямована на балансування співвідношення власних і позикових джерел фінансування, зменшення витрат на обслуговування боргових зобов'язань та підвищення ефективності використання оборотних активів. Зокрема, скорочення дебіторської заборгованості та оптимізація запасів дозволить підвищити ліквідність і забезпечити більш швидкий обіг коштів, що, у свою чергу, збільшить фінансову гнучкість підприємства і зменшить потребу у залученні зовнішнього фінансування.

Впровадження фінансово-економічних заходів, таких як рефінансування короткострокових кредитів під нижчу ставку, використання резервів для інвестування в оборотні активи, а також підвищення контролю за витратами та собівартістю продукції, дозволить не лише оптимізувати структуру капіталу, а й підвищити прибутковість підприємства, зменшити фінансові ризики та покращити показники рентабельності власного капіталу і активів.

Очікуваний ефект від реалізації рекомендацій відображає потенційне зростання чистого прибутку, підвищення рентабельності активів та власного капіталу, зниження середньозваженої вартості капіталу (WACC), скорочення тривалості обороту запасів та дебіторської заборгованості. Впровадження рекомендацій не лише підвищує фінансову ефективність підприємства, але й створює умови для стабільного розвитку та зростання інвестиційної привабливості на середньо- та довгостроковий період.

Таблиця 3.3. Очікуваний ефект від впровадження рекомендацій щодо оптимізації структури капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» (2025–2026 рр., тис. грн)

Показник	Поточний стан 2024 р., тис. грн	Очікуваний після впровадження, тис. грн	Абсолютна зміна	Відсоткова зміна	Примітка
Чистий прибуток	96 544	115 500	+18 956	+19,6 %	Зростання прибутку за рахунок зменшення витрат і ефективнішого фінансування
Чистий дохід від реалізації	1 146 513	1 200 000	+53 487	+4,7 %	Очікуване збільшення обсягів реалізації та покращення структури продажів
Собівартість реалізованої продукції	903 867	930 000	+26 133	+2,9 %	Контроль витрат та оптимізація виробничого процесу
Рентабельність активів (ROA), %	13,3	15,2	+1,9 п.п.	+14,3 %	Підвищення ефективності використання активів
Рентабельність власного капіталу (ROE), %	17,3	20,8	+3,5 п.п.	+20,2 %	Позитивний вплив на прибутковість власного капіталу
Середньозважена вартість капіталу (WACC), %	9,0	7,8	-1,2 п.п.	-13,3 %	Зниження фінансових витрат за рахунок оптимізації боргу
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,78	0,85	+0,07	+9,0 %	Підвищення стійкості підприємства до ризиків
Тривалість обороту запасів, днів	74	65	-9	-12,2 %	Скорочення оборотного циклу та підвищення ліквідності
Дебіторська заборгованість	109 903	98 000	-11 903	-10,8 %	Підвищення ефективності роботи з контрагентами
Поточні зобов'язання	164 732	155 000	-9 732	-5,9 %	Оптимізація зобов'язань та

					скорочення короткострокових витрат
--	--	--	--	--	--

Аналіз таблиці показує, що після впровадження заходів очікується значне покращення ключових фінансових показників. Зокрема, чистий прибуток підприємства може зрости майже на 19 %, рентабельність власного капіталу підвищиться на 3,5 п.п., а рентабельність активів на 1,9 п.п. Зниження WACC на 1,2 п.п. свідчить про можливість дешевшого залучення фінансування та оптимізацію витрат на обслуговування боргу.

Скорочення оборотного капіталу, особливо дебіторської заборгованості та запасів готової продукції, забезпечить більш швидкий обіг коштів, підвищить ліквідність та зменшить фінансові ризики, пов'язані з простроченими платежами. Крім того, впровадження заходів з організаційного управління, таких як регулярний контроль витрат, моніторинг фінансових потоків та планування виробничих процесів, сприятиме підвищенню ефективності використання ресурсів підприємства та зменшенню непродуктивних витрат.

Очікуваний результат комплексного впровадження рекомендацій передбачає не лише покращення фінансових показників, але й формування стабільної та прозорої структури капіталу, що дозволяє підприємству гнучко реагувати на зміни ринкових умов, підвищити конкурентоспроможність і забезпечити довгострокову фінансову стабільність. Підприємство отримає можливість збільшити інвестиційну привабливість для зовнішніх інвесторів, знизити ризики ліквідності та підвищити ефективність використання власних та позикових ресурсів, що створює основу для сталого розвитку та підвищення ринкової вартості компанії.

Розділ 3 демонструє, що оптимізація структури капіталу є ключовим фактором підвищення фінансової стійкості та ефективності діяльності ТОВ «Хмельницькзалізобетон». Запропоновані заходи, спрямовані на збалансування

власного та позикового капіталу, контроль оборотних коштів, модернізацію основних засобів та впровадження ефективної фінансово-організаційної системи управління, дозволяють створити умови для стабільного розвитку підприємства та зростання його прибутковості.

Реалізація рекомендацій щодо підвищення частки власного капіталу, формування резервів та реінвестування прибутку зміцнює фінансову основу підприємства та знижує залежність від зовнішніх джерел фінансування. Раціоналізація оборотного капіталу та скорочення дебіторської заборгованості сприяє підвищенню ліквідності та прискоренню обороту ресурсів, що дозволяє підприємству більш ефективно управляти грошовими потоками та знижує фінансові ризики.

Впровадження фінансово-економічних і організаційних заходів, таких як автоматизація фінансових процесів, управлінський облік, підвищення кваліфікації менеджменту та регулярний аудит, забезпечує прозорість фінансових потоків, своєчасність управлінських рішень і точність планування. Це дозволяє підприємству оперативно реагувати на зміни ринкових умов, оптимізувати витрати та підвищувати рентабельність діяльності.

Комплексне застосування рекомендацій створює передумови для сталого розвитку та підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Стабільна структура капіталу, ефективне управління ресурсами та контроль фінансових потоків дозволяють підприємству знижувати ризики, забезпечувати конкурентні переваги та закладати основу для впровадження стратегічних інноваційних проектів у майбутньому.

Виконані рекомендації забезпечують не лише покращення фінансових показників підприємства у короткостроковому періоді, але й формують надійну систему управління капіталом, що сприятиме довгостроковому зростанню, підвищенню конкурентоспроможності та стабільності ТОВ «Хмельницькзалізобетон» у сучасних ринкових умовах.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі проведено комплексне теоретичне та практичне дослідження управління структурою капіталу підприємства, що дозволило сформулювати такі узагальнені висновки та практичні пропозиції.

1. Визначено, що структура капіталу підприємства є ключовим чинником його фінансової стійкості, платоспроможності та інвестиційної привабливості, тому що саме співвідношення власних і позикових джерел фінансування впливає на вартість капіталу, рівень фінансових ризиків та можливості розвитку підприємства в довгостроковій перспективі. На підставі узагальнення наукових підходів встановлено, що оптимальна структура капіталу не має універсального значення та формується з урахуванням галузевих, економічних і фінансових умов функціонування підприємства.

2. Обґрунтовано, що для підприємств будівельної галузі, які характеризуються високою капіталомісткістю та значною потребою в оборотних коштах, особливо важливим є збалансоване використання позикового капіталу, оскільки надмірна залежність від короткострокових зобов'язань підвищує ризик втрати ліквідності, а недостатнє залучення фінансових ресурсів обмежує можливості зростання та оновлення виробничих потужностей.

3. Встановлено, що ТОВ «Хмельницькзалізобетон» є стабільно функціонуючим підприємством із достатнім виробничим потенціалом та сформованою ринковою позицією, що підтверджується результатами аналізу фінансової звітності за 2022–2024 роки. Підприємство демонструє здатність генерувати прибуток, однак у досліджуваному періоді спостерігається тенденція до зниження обсягів чистого доходу та фінансового результату.

4. Виявлено, що чистий дохід від реалізації продукції ТОВ «Хмельницькзалізобетон» у 2024 році зменшився порівняно з 2022 роком, що негативно вплинуло на показники рентабельності, тому що скорочення обсягів реалізації відбулося швидше, ніж зниження витрат. Водночас підприємство

зберігає позитивний фінансовий результат, що свідчить про наявність внутрішніх резервів підвищення ефективності діяльності.

5. Доведено, що структура капіталу підприємства у досліджуваному періоді характеризується зростанням частки позикових коштів, зокрема короткострокових зобов'язань, на підставі аналізу пасивів балансу. Така тенденція підвищує фінансові ризики та знижує рівень фінансової незалежності підприємства, особливо в умовах нестабільного економічного середовища.

6. Визначено, що показники ліквідності підприємства у 2022 році перебували на достатньому рівні, проте у наступні роки спостерігається зниження їх значень, оскільки зростання поточних зобов'язань не супроводжувалося відповідним збільшенням найбільш ліквідних активів. Це свідчить про необхідність удосконалення управління оборотним капіталом та грошовими потоками.

7. Установлено, що використання ефекту фінансового левериджу на підприємстві має обмежений позитивний вплив, тому що залучення позикового капіталу супроводжується зростанням витрат на його обслуговування та підвищенням фінансових ризиків. За таких умов надмірне кредитне навантаження може негативно позначатися на фінансовій стійкості підприємства.

8. Обґрунтовано, що оптимізація структури капіталу ТОВ «Хмельницькзалізобетон» повинна здійснюватися шляхом збільшення частки власного капіталу та довгострокових джерел фінансування, оскільки це дозволить знизити залежність від короткострокових зобов'язань, підвищити рівень фінансової стабільності та покращити інвестиційну привабливість підприємства.

9. Запропоновано спрямовувати частину чистого прибутку на поповнення власного капіталу, на підставі того, що реінвестування прибутку є менш ризиковим джерелом фінансування порівняно з позиковими коштами та не призводить до зростання фінансових зобов'язань.

10. Рекомендовано оптимізувати структуру позикового капіталу шляхом переорієнтації з короткострокових кредитів на довгострокові фінансові інструменти, тому що це дозволить зменшити тиск на ліквідність підприємства та забезпечити більш прогнозоване фінансове планування.

11. Обґрунтовано, що впровадження системного фінансового планування та контролю за структурою капіталу сприятиме підвищенню ефективності управлінських рішень, оскільки дасть змогу своєчасно реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності підприємства.

12. Доведено, що реалізація запропонованих заходів з оптимізації структури капіталу дозволить підвищити фінансову стійкість ТОВ «Хмельницькзалізобетон», знизити фінансові ризики та забезпечити передумови для стабільного розвитку підприємства в середньо- та довгостроковій перспективі, на підставі узагальнення результатів аналітичних розрахунків та економічного обґрунтування рекомендацій.

Отже, результати проведеного дослідження підтверджують доцільність та практичну значущість розроблених пропозицій щодо вдосконалення управління структурою капіталу підприємства. Запропоновані рекомендації можуть бути використані у фінансово-господарській діяльності ТОВ «Хмельницькзалізобетон», а також адаптовані для застосування на інших підприємствах будівельної галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барабаш Н. С., Степанова А. К. Еволюція теоретичних підходів визначення сутності капіталу підприємства. 2021. URL: <https://www.researchgate.net/publication/348024784>
2. Блакита Г. В., Богач Ю. А. Шляхи удосконалення управління структурою капіталу підприємства. 2023. URL: <https://www.researchgate.net/publication/370644269>
3. Бондар Ю. А., Ляхович Г. І. Управління оборотним капіталом як стратегічний інструмент економічної безпеки підприємства. 2024. URL: <https://www.researchgate.net/publication/385796855>
4. Бондаренко І. Фінансовий результат та рентабельність підприємства. *Економічні дослідження*. 2021. № 5. С. 40–47. URL: <https://econresearch.ua>
5. Василенко О. Управління ліквідністю підприємства: теорія та практика. *Фінанси України*. 2022. № 4. С. 12–19. URL: <https://finances-ua.com>
6. Васильєва Т. А., Леонов С. В. Управління структурою капіталу підприємства: монографія. 2024. URL: <https://www.researchgate.net/publication/398886446>
7. Гаврилко П. П., Ковач В. І. Механізм управління капіталом підприємства. 2023. URL: <https://www.researchgate.net/publication/375981565>
8. Гнатюк С. Оцінка ефективності управління капіталом на промислових підприємствах. *Бізнес-аналітика*. 2021. № 4. С. 22–29. URL: <https://business-analytics.ua>
9. Гудзь О. Є. Управління капіталом підприємства: теоретичні та практичні аспекти. 2024. URL: <https://www.researchgate.net/publication/389147274>

10. Давиденко Н. М. Фінансова політика щодо формування оптимальної структури капіталу корпорацій. 2021. URL: <https://www.researchgate.net/publication/354038144>
11. Державна служба статистики України. Статистичний збірник «Підприємництво в Україні». 2022. URL: <https://ukrstat.gov.ua>
12. Європейська комісія. Guidelines on financial reporting. 2021. URL: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing_en
13. Жмаєва О. П. Вплив факторів макросередовища на систему управління структурою капіталу підприємства. 2023. URL: <https://www.researchgate.net/publication/368803545>
14. Журнал «Економічна стратегія України». Розвиток фінансового менеджменту в українських підприємствах. 2020. № 8. С. 10–18. URL: <https://eco-strategy.com.ua>
15. Закон України «Про акціонерні товариства». Від 27.07.2022 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20>
16. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14>
17. Закон України «Про господарські товариства». Від 19.09.1991 № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12>
18. Закон України «Про підприємництво». Від 07.02.1991 № 698-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/698-12>
19. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю». Від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>
20. Зянько В. В., Панасюк О. В. Управління рухом оборотного капіталу підприємства. 2022. URL: <https://www.researchgate.net/publication/307529848>

21. Іваненко П. Фінансовий аналіз та оцінка ефективності діяльності підприємства. *Економічний вісник*. 2021. № 7. С. 45–52. URL: <https://evik.ua>
22. Ізмайлова К. В. Сучасні методи оцінки вартості капіталу підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1435>
23. Ковальчук М. Оптимізація структури капіталу на підприємствах промисловості. *Бізнес Інформ*. 2020. № 3. С. 34–40. URL: <https://business-inform.com.ua>
24. Костирко Л. А. Стратегічне управління капіталом підприємств: теорія, методологія, практика. *Вісник СНУ ім. В. Даля*. 2021. URL: <https://dspace.snu.edu.ua/handle/123456789/4512>
25. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент: підручник. 2020. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/12345/mod_resource/content/1/FM_Pidruchnyk.pdf
26. Лапицька Н. О. Оптимізація структури капіталу як чинник підвищення фінансової стійкості. 2022. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/123456789/56213>
27. Мельник В. Планування та прогнозування фінансових потоків підприємства. *Економіка і управління*. 2019. № 7. С. 38–45.
28. Мельник В. М. Джерела формування капіталу підприємств в умовах воєнного стану. *Економіка та держава*. 2023. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2023/12.pdf
29. Міністерство економіки України. Методичні рекомендації з управління фінансами підприємства. 2021. URL: <https://me.gov.ua>
30. Наказ Міністерства фінансів України. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

31. Наказ Міністерства фінансів України. НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти». Від 30.11.2001 № 559. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>
32. Національний банк України. Інструкція про ведення касових операцій банками України. Постанова № 103 від 25.09.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0103103-18>
33. Національний банк України. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні. Постанова № 581 від 15.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0581107-17>
34. Назаренко Ю. Фінансова стабільність та управління ризиками. *Бізнес і фінанси*. 2020. № 3. С. 15–22.
35. Павловська О. В. Методичні підходи до визначення оптимальної структури капіталу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/14_2021/8.pdf
36. Петренко Л. Методи управління оборотним капіталом. *Економіка і управління*. 2021. № 2. С. 21–28.
37. Поддєрьогін А. М. Корпоративні фінанси: підручник. КНЕУ. 2020. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/department_korp_fin/Pidruchnyk_KF.pdf
38. Пристемський О. С. Управління капіталом підприємств: інструментарій та стратегічні пріоритети. 2022. URL: <http://dspace.ksau.kherson.ua/handle/123456789/6732>
39. Сидоренко В. Аналіз фінансових коефіцієнтів підприємства. *Вісник Національного університету*. 2019. № 6. С. 56–63.
40. Стецюк П. А. Теорії структури капіталу: від класики до сучасності. *Економіка АПК*. 2021. URL: <https://eapk.org.ua/contents/2021/05/112>
41. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник. 2021. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/34521>
42. USAID. Український фінтех та цифрова трансформація банків. 2023. URL: <https://special.ain.ua/usaaid-start-ukr/>

43. FinBalance. Фінансова звітність підприємств України. 2023. URL: <https://finbalance.com.ua>
44. Харченко А. Інвестиційна політика та ефективність капіталу. *Фінансовий менеджмент*. 2022. № 2. С. 50–57.
45. Хом'як М. С. Оцінка вартості власного та залученого капіталу підприємства. *Молодий вчений*. 2022. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/3412>
46. Шевченко Т. Ризик-менеджмент та фінансова стійкість. *Фінанси і кредит*. 2020. № 12. С. 10–17.
47. YouControl. Фінансова звітність ТОВ «Хмельницькзалізобетон» за 2023 рік. URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?year=2023&tb=financial-statements&id=9088882>
48. Європейська комісія. Company reporting and auditing guidelines. 2021.
49. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua>

ДОДАТКИ

Додаток А. Статут ТОВ «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Загальних зборів учасників
Товариства з додатковою відповідальністю
«Хмельницькзалізобетон»
(протокол № 12 від 24 квітня 2019 р.)

СТАТУТ

Товариства з додатковою відповідальністю «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

(нова редакція)
(код ЄДРПОУ 01267076)

м. Хмельницький
2019 рік

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Товариство з додатковою відповідальністю «Хмельницькзалізобетон» (надалі - Товариство) створено шляхом перетворення (реорганізації) відкритого акціонерного товариства «Хмельницькзалізобетон», яке припинилося.

Товариство діє у відповідності до Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» та інших законів України.

1.2. Повне найменування Товариства українською мовою:
ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

1.3. Скорочене найменування Товариства українською мовою:
ТДВ «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

2. СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ ТА ВКЛАД УЧАСНИКІВ ТОВАРИСТВА

2.1. Інформація щодо розміру статутного капіталу Товариства, його учасників (надалі - Учасник) та розміру їх частки у статутному капіталі Товариства міститься у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, а також інших документах Товариства.

2.2. Учасники Товариства повинні повністю внести свій вклад протягом шести місяців з дати державної реєстрації Товариства.

2.3. Учасники Товариства можуть збільшити статутний капітал Товариства за рахунок додаткових вкладів Учасників та/або третіх осіб за рішенням загальних зборів Учасників.

2.4. При збільшенні статутного капіталу за рахунок додаткових вкладів номінальна вартість частки Учасника Товариства може бути збільшена на суму, що дорівнює або менша за вартість додаткового вкладу такого Учасника.

2.5. Учасники Товариства можуть збільшити статутний капітал Товариства без додаткових вкладів за рахунок нерозподіленого прибутку Товариства.

2.6. Загальні збори Учасників можуть прийняти рішення про зменшення статутного капіталу Товариства.

2.7. Товариство відповідає за своїми зобов'язаннями усім своїм майном.

Учасники Товариства несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за його зобов'язаннями своїм майном.

Учасники Товариства відповідають за зобов'язаннями Товариства своїми внесками до статутного капіталу, а при недостатності цих сум - додатково належним їм майном в однаковому для всіх Учасників розмірі. При цьому граничний розмір додаткової відповідальності Учасників є кратним 0,04 до вартості внесеного кожним Учасником вкладу.

У разі визнання банкрутом одного із Учасників його відповідальність за зобов'язаннями Товариства між іншими Учасниками пропорційно їх часткам у статутному капіталі Товариства.

3. МЕТА ТА ПРЕДМЕТ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Метою діяльності Товариства є досягнення економічних і соціальних результатів, одержання прибутку від провадження господарської діяльності шляхом здійснення виробництва, торгівлі, посередництва, виконання робіт, надання послуг, тощо.

3.2. Предметом діяльності Товариства є:

- 3.2.1. В галузі виробництва:
- виробництво будівельних конструкцій та виробів;
 - виробництво залізобетонних виробів та деталей;
 - виробництво арматурних виробів та деталей;
 - виробництво та ремонт металоконструкцій і металовиробів;

3

- виробництво вікон та дверей з деревини;
- виробництво будівельних деталей і виробів з деревини;
- розпилювка лісу;
- виробництво вікон та дверей з композиції ПВХ (полівінілхлорид);
- виробництво надрізавого бетону;
- виробництво пінопластіролу;
- виробництво пісоквартону;
- виробництво бетонних виробів та деталей;
- виробництво товарів народного споживання, в тому числі продуктів харчування;
- виготовлення виробів з пластмаси;
- виготовлення засобів індивідуального захисту та спецодягу;
- виробництво інших будівельних матеріалів.

3.2.2. В галузі будівництва:

- будівельна діяльність (вишукувальні та проектні роботи для будівництва, зведення несучих та огорожуючих конструкцій, будівництва та монтаж інженерних і транспортних мереж);
- проектні роботи для будівництва (для конструкцій та капітального ремонту для звичайних умов);

- обстеження та оцінка технічного стану будівельних конструкцій (визначення параметрів і необхідних характеристик матеріалів і конструкцій із застосуванням спеціального устаткування, приладів та апаратури на об'єктах і в лабораторіях);
- конструювання несучих конструкцій за класами і умовами будівництва (для будівель і споруд II і III класу у звичайних умовах);

- зведення несучих та огорожуючих конструкцій будівель і споруд;
- монтаж конструкцій зовнішніх інженерних мереж і систем;
- монтаж внутрішніх інженерних мереж;
- захист конструкцій;
- будівництво транспортних мереж;
- монтаж технологічного устаткування;
- здійснення електромонтажних та пусконаладжувальних робіт;
- контроль якості виконаних робіт при виготовленні залізобетонних та бетонних конструкцій та матеріалів, бетонів, розчинів, металоконструкцій та металовиробів, з'єднань, конструкцій з виробів з деревини та композицій ПВХ;

- розробка технологічної документації для забезпечення виробництва збірного залізобетону, бетону, стелярих виробів, добування корисних копалин, виготовлення розчинів;

- розробка та виготовлення проектно-кошторисної документації та здійснення архітектурно-художнього проектування;
- монтаж котельних установок;
- монтаж вікон та дверей з деревини та ПВХ;
- будівельні та будівельно-монтажні роботи;
- оздоблювальні та ремонтні роботи;
- встановлення та продаж холодного та гарячого водопостачання та каналізації;
- монтаж систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря;
- газопровідні роботи;
- художньо-оформлювальні, дизайнерські та реставраційні роботи;
- проведення випробувань будівельних матеріалів і виробів;

4

- 3.2.3. В галузі торгівлі, громадського харчування та реклами:
- оптова, роздрібна та комісійна торгівля продовольчими та непродовольчими товарами з відкритим власним торговельним мереж, в т.ч. торгівля алкогольними напоями та топливними виробами, автомобілями та номерними аргетами, паливно-мастильними матеріалами;
 - здійснення роздрібної та гуртової торгівлі сільськогосподарською та промисловою продукцією через фірмові магазини та пересувні торговельні точки;
 - виробництво та реалізація хлібобулочних та кондитерських виробів;
 - відкриття ринків та торговельно-сервісних комплексів;
 - організація барів, кафе, ресторанів, їдальень та інших пунктів громадського харчування;
 - розробка, виготовлення та розміщення реклами;
 - посередницька діяльність;
 - організація ярмарок, аукціонів, виставок-продаж;

3.2.4. В галузі інформаційних послуг та технологій:

- організація доступу до європейських та світових баз даних, комп'ютерних мереж та інших джерел інформації;
- розробка, збут, впровадження та супровід програмних продуктів;
- розробка і впровадження нових технологій і техніки в різних галузях народного господарства України;
- надання послуг зв'язку та інших послуг, пов'язаних з використанням телекомунікацій;
- створення та експлуатація мережевих технологій і систем передачі даних;
- надання послуг «Інтернет»;
- комерційне використання телефонних мереж, бездротових каналів, стільникового зв'язку;
- виробництво і трансляція реклами, видання газет, журналів, інформаційних бюлетенів, книг, відеогазет створення телепрограм на замовлення;
- виробництво, тиражування, розповсюдження, демонстрування та прокат відео- та аудіо продукції.

3.2.5. В галузі побутових послуг та туризму:

- прокат побутової техніки, радіоелектронної апаратури;
- ремонт складної побутової техніки, обчислювальної та оргтехніки;
- ремонт побутових електроприладів;
- надання послуг з відео-, аудіо- запису та кінопрокату;
- виготовлення аудіо та відео продукції;
- фотопослуги;
- відкриття та експлуатація готелів і кемпінгів;
- відкриття та експлуатація автостанок, автокемпінгів;
- туроператорська та турагентська діяльність.

3.2.6. В галузі транспортних та супутніх послуг:

- надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом загального користування;
- надання послуг з перевезення пасажирів та їх багажу на таксі;
- здійснення міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом;
- технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів;
- торгівля деталями та приладами до автотранспортних засобів;
- складська господарство та допоміжна діяльність у сфері автотранспорту;
- торгівля автомобілями та легковими автотранспортними засобами;
- прокат транспортних засобів.

3.2.7. В галузі сільського господарства:

- виробництво (вирощування) сільськогосподарської продукції;
- закупівля сільськогосподарської продукції у населення за готівку;

8.2. Вступ нового учасника до Товариства відбувається у порядку, визначеному законодавством.

8.3. У випадку вступу нового учасника на підставі п. 8.1.1. цього Статуту при умові, що частка учасника у статутному капіталі Товариства менше 50%, а також вступу нового учасника на підставі п. 8.1.2. цього Статуту згода інших учасників на вступ до Товариства нового учасника не вимагається.

8.4. Вихід учасника з Товариства, частка якого у Статутному капіталі Товариства становить менше 50%, можливий у будь-який час без згоди інших учасників.

8.5. Учасник Товариства, частка якого у статутному капіталі Товариства становить 50 або більше відсотків, може вийти з Товариства за згодою інших учасників.

8.6. Виключення учасника Товариства відбувається у наступних випадках:

8.6.1. невнесення учасником Товариства свого вкладу протягом шести місяців з дня державної реєстрації Товариства (прострочення внесення вкладу) та протягом тридцяти днів додаткового строку, наданого для погашення заборгованості;

8.6.2. невнесення учасником Товариства свого додаткового вкладу протягом шести місяців з дня прийняття рішення Зборами про збільшення статутного капіталу Товариства за рахунок додаткових вкладів учасників (прострочення внесення вкладу) та протягом тридцяти днів додаткового строку, наданого для погашення заборгованості;

8.6.3. у разі смерті, оголошення судом безвісно відсутнім або померлим учасника - фізичної особи чи припинення учасника - юридичної особи, частка якого у статутному капіталі товариства становить менше 50 відсотків, та якщо протягом року з дня закінчення строку для прийняття спадщини, встановленого законодавством, спадкоємці (правонаступники) такого учасника не подали заяву про вступ до Товариства відповідно до закону, Товариство може виключити учасника з Товариства.

8.7. Рішення про виключення учасника з Товариства приймається Зборами без врахування голосів учасників, які виключаються.

8.8. Учасники Товариства не мають права передавати свою частку в Статутному капіталі в заставу або інше обтяження без погодження з іншими учасниками Товариства.

9. ВИПЛАТА ДИВІДЕНДІВ УЧАСНИКАМ ТОВАРИСТВА

9.1. Виплата дивідендів здійснюється за рахунок чистого прибутку Товариства особам, які були Учасниками Товариства на день прийняття рішення про виплату дивідендів.

9.2. Товариство виплачує дивіденди грошовими коштами, якщо інше не встановлено рішенням загальних зборів Учасників.

9.3. Дивіденди можуть виплачуватися за будь-який період, що є кратним кварталу.

9.4. Виплата дивідендів здійснюється у строк, що не перевищує шість місяців з дня прийняття рішення про їх виплату, якщо інший строк не встановлений рішенням Загальних Зборів Учасників.

9.5. Товариство не має права приймати рішення про виплату дивідендів або виплачувати дивіденди, якщо майна Товариства недостатньо для задоволення вимог кредиторів за зобов'язаннями, строк виконання яких настав, або буде недостатньо внаслідок прийняття рішення про виплату дивідендів чи здійснення виплати.

9.6. Товариство не має права виплачувати дивіденди Учаснику, який повністю або частково не вніс свій вклад.

10. ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТІВ ТОВАРИСТВА

10.1. Товариство зобов'язано зберігати документи визначені законодавством.

10.2. Відповідальність за зберігання документів Товариства покладається на Генерального директора та на головного бухгалтера - щодо документів бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

10.3. Документи підлягають зберіганню протягом усього строку діяльності Товариства, крім документів бухгалтерського обліку; строки зберігання яких визначаються відповідно до законодавства.

11. РЕВІЗИЙНА КОМІСІЯ. АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТОВАРИСТВА

11.1. Контроль за діяльністю Генерального директора здійснює Ревізійна комісія. Перевірку діяльності Генерального директора Ревізійна комісія проводить за дорученням Зборів і доповідає їм про результати перевірки. Ревізійна комісія може з власної ініціативи здійснити перевірку діяльності Генерального директора.

Ревізійна комісія вправі вимагати від посадових осіб товариства подання їй усіх необхідних матеріалів, бухгалтерських чи інших документів та особистих пояснень.

11.2. Ревізійна комісія є органом Товариства, який контролює фінансово-господарську діяльність Генерального директора.

11.3. Ревізійна комісія контролює за фінансово-господарською діяльністю Генерального директора Ревізійна комісія перевіряє:

1) достовірність даних, які містяться у річній фінансовій звітності Товариства;

2) відповідність ведення бухгалтерського, податкового, статистичного обліку та звітності відповідним нормативним документам;

3) своєчасність і правильність відображення у бухгалтерському обліку всіх фінансових операцій відповідно до встановлених правил та порядку;

4) дотримання Генеральним директором наданих йому повноважень щодо розпорядження майном Товариства, укладання правочинів та проведення фінансових операцій від імені Товариства;

5) своєчасність та правильність здійснення розрахунків за зобов'язаннями Товариства;

6) зберігання грошових коштів та матеріальних цінностей;

7) використання коштів резервного та інших фондів Товариства;

8) правильність нарахування та виплати дивідендів;

9) фінансовий стан Товариства, рівень його платоспроможності, ліквідності активів, співвідношення власних та позикових коштів.

11.5. Ревізійна комісія відповідно до покладених на неї завдань здійснює планові та позапланові перевірки фінансово-господарської діяльності Товариства, його філій та представництв.

11.6. За підсумками проведення планових та позапланових перевірок Ревізійна комісія складає висновки. Без висновку Ревізійної комісії Збори не мають права затверджувати річний баланс Товариства.

11.7. Ревізійна комісія вирішує питання, пов'язані із проведенням перевірок та залученням аудиторів (аудиторської фірми), не пов'язаного (не пов'язано) майновими інтересами з Товариством, Генеральним директором товариства чи з його Учасником.

11.8. У такому разі Учасник Товариства самостійно укладає з визначеним ним аудитором (аудиторською фірмою) договір про проведення аудиту фінансової звітності Товариства, в якому зазначається обсяг аудиторських послуг.

11.9. Витрати, пов'язані з проведенням аудиту фінансової звітності, покладаються на Учасника.

11.10. У такому разі Учасник Товариства самостійно укладає з визначеним ним аудитором (аудиторською фірмою) договір про проведення аудиту фінансової звітності Товариства, в якому зазначається обсяг аудиторських послуг.

11.11. Витрати, пов'язані з проведенням аудиту фінансової звітності, покладаються на Учасника.

11

12. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

12.1. Якщо одне з положень Статуту стає недійсним, це не стосується решти пунктів Статуту. Недійсне положення замінюється новим, яке відповідає законодавству, або виключається.

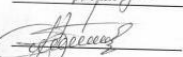
12.2. Зміни і доповнення до цього Статуту, прийняті Загальними зборами Учасників Товариства, реєструються як нова редакція цього Статуту у відповідному державному органі.

12.3. Статут або нова редакція Статуту підписується уповноваженими особами, які обираються Загальними зборами учасників.

Учасники Товариства, які уповноважені Загальними зборами учасників на підписання статуту Товариства:

 В.А. Корбут

 Є.В. Молчанок

 Ю.О. Веретін

 О.П. Бочуля

Місто Хмель-

ницький, Хмельницька область, Україна. Двадцять п'ятого квітня дві тисячі дев'ятого року.

Я, Гусєва Л.В., державний нотаріус Першої Хмельницької державної нотаріальної контори, згідно з вказівкою справившись підписав Корбута Валерія Анатолійовича, Молчанок Євгенія Віталійовича, Веретіна Юрія Олександровича та Бочулю Олександра Петровича, які зроблено у мой присутності.

Особи Корбута Валерія Анатолійовича, Молчанок Євгенія Віталійовича, Веретіна Юрія Олександровича та Бочулю Олександра Петровича, які підписали документ, встановлено, їх дієздатність перевірено.

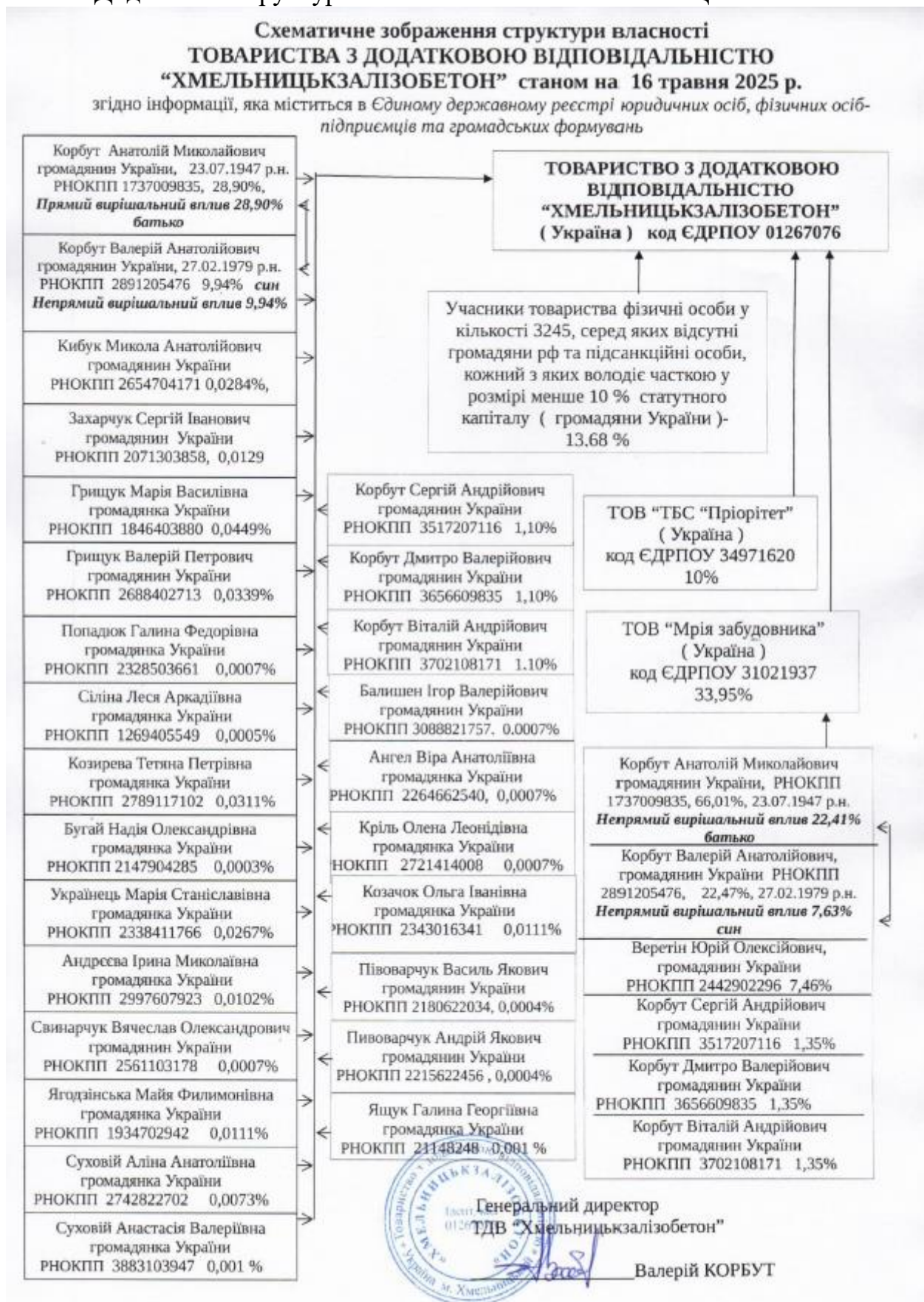
Зареєстровано в реєстрі за № 1-1101, 1-1102, 1-1103, 1-1104

Стягнуто державний мито: згідно ст. 3 ДКУМ

Державний нотаріус

Додаток Б. Структура власності ТОВ «ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

Додаток В. Фінансова звітність 2024 року ТОВ
«ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

Баланс (Форма № 1) станом на 31.12.2024 року

Актив	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	513	400
Первісна вартість	1001	1014	1014
Накопичена амортизація	1002	501	614
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5018	25947
Основні засоби	1010	171960	174264
Первісна вартість	1011	304259	328891
Знос	1012	132299	154627
Інвестиційна нерухомість	1015	21647	20764
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	22212	22212
Знос інвестиційної нерухомості	1017	565	1448
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
Які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	-
Інші фінансові інвестиції	1035	8525	8525
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	100	87
Відстрочені податкові активи	1045	0	-
Гудвіл	1050	0	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	-
Інші необоротні активи	1090	0	-

Усього за розділом I "Необоротні активи"	10 95	207763	229987
II. Оборотні активи			
Запаси	11 00	158486	202148
Виробничі запаси	11 01	78735	86849
Незавершене виробництво	11 02	7118	5485
Готова продукція	11 03	72624	109804
Товари	11 04	9	10
Поточні біологічні активи	11 10	0	-
Депозити перестрашування	11 15	0	-
Векселі одержані	11 20	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	11 25	55349	65111
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
За виданими авансами	11 30	42295	60297
З бюджетом	11 35	0	-
У тому числі з податку на прибуток	11 36	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	11 40	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	11 45	0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	11 55	102341	109903
Поточні фінансові інвестиції	11 60	0	-
Гроші та їх еквіваленти	11 65	36685	44981
Готівка	11 66	278	253
Рахунки в банках	11 67	35943	44332
Витрати майбутніх періодів	11 70	485	524
Частка перестраховика у страхових резервах	11 80	0	-
у тому числі:			
Резервах довгострокових зобов'язань	11 81	0	-
Резервах збитків або резервах належних виплат	11 82	0	-

Резервах незароблених премій	11 83	0	-
Інших страхових резервах	11 84	0	-
Інші оборотні активи	11 90	12422	12588
Усього за розділом II "Оборотні активи"	11 95	408063	495552
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	12 00	38	17
Баланс (Усього активів)	13 00	615864	725556

Пасив	К од	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	14 00	4000	4000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	14 01	0	-
Капітал у дооцінках	14 05	5659	5659
Додатковий капітал	14 10	14	10
Емісійний дохід	14 11	0	-
Накопичені курсові різниці	14 12	0	-
Резервний капітал	14 15	4000	4000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	14 20	458192	542736
Неоплачений капітал	14 25	0	-
Вилучений капітал	14 30	0	-
Інші резерви	14 35	0	-
Усього за розділом I "Власний капітал"	14 95	471865	556405
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	15 00	0	-
Пенсійні зобов'язання	15 05	0	-
Довгострокові кредити банків	15 10	0	4419
Інші довгострокові зобов'язання	15 15	0	-
Довгострокові забезпечення	15 20	0	-

Довгострокові забезпечення витрат персоналу	15 21	0	-
Цільове фінансування	15 25	0	-
Благодійна допомога	15 26	0	-
Страхові резерви	15 30	0	-
у тому числі:			
Резерв довгострокових зобов'язань	15 31	0	-
Резерв збитків або резерв належних виплат	15 32	0	-
Резерв незароблених премій	15 33	0	-
Інші страхові резерви	15 34	0	-
Інвестиційні контракти	15 35	0	-
Призовий фонд	15 40	0	-
Резерв на виплату джек-поту	15 45	0	-
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	15 95	0	4419
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	16 00	30000	36244
Векселі видані	16 05	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
Довгостроковими зобов'язаннями	16 10	0	-
Товари, роботи, послуги	16 15	9481	10531
Розрахунками з бюджетом	16 20	7067	11377
У тому числі з податку на прибуток	16 21	0	-
Розрахунками зі страхування	16 25	1710	2422
Розрахунками з оплати праці	16 30	6482	8568
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	16 35	72215	73439
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	16 40	1718	1709
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	16 45	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	16 50	0	-

Поточні забезпечення	16 60	7047	9276
Доходи майбутніх періодів	16 65	0	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	16 70	0	-
Інші поточні зобов'язання	16 90	8279	11166
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	16 95	143999	164732
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	17 00	0	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	18 00	0	-
Баланс (Усього пасивів)	19 00	615864	725556

Звіт про фінансові результати (Форма № 2) за 2024 рік			
Фінансові результати			
Стаття	Код	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1146513	849716
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	0
Премії підписані, валова сума	2011	-	0
Премії, передані у перестраховання	2012	-	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	2014	-	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	903867	702409
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	0
Валовий:			
Прибуток	2090	242646	147307
Збиток	2095	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	0
Інші операційні доходи	2120	46042	23837
у тому числі:			
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	-	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від	2123	-	0

оподаткування			
Адміністративні витрати	2130	44252	38006
Витрати на збут	2150	64758	48767
Інші операційні витрати	2180	48369	31250
у тому числі:			
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	-	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток	2190	131309	53121
Збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	0
Інші фінансові доходи	2220	13	15
Інші доходи	2240	45	34
у тому числі:			
Дохід від благодійної допомоги	2241	-	0
Фінансові витрати	2250	7741	4420
Втрати від участі в капіталі	2255	-	0
Інші витрати	2270	5494	1920
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
Прибуток	2290	118132	46830
Збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-21588	-8728
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	0
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток	2350	96544	38102
Збиток	2355	-	-

Додаток Г. Фінансова звітність 2023 року ТОВ
«ХМЕЛЬНИЦЬКЗАЛІЗОБЕТОН»

Баланс (Форма № 1) станом на 31.12.2023 року			
Актив	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	222	513
Первісна вартість	1001	654	1014
Накопичена амортизація	1002	432	501
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2945	5018
Основні засоби	1010	199766	171960
Первісна вартість	1011	312074	304259
Знос	1012	112308	132299
Інвестиційна нерухомість	1015	0	21647
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	22212
Знос інвестиційної нерухомості	1017	0	565
Довгострокові біологічні активи	1020	0	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	0	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	0	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
Які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	-
Інші фінансові інвестиції	1035	8525	8525
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	112	100
Відстрочені податкові активи	1045	0	-
Гудвіл	1050	0	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	-
Інші необоротні активи	1090	0	-
Усього за розділом I "Необоротні активи"	1095	211570	207763
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	151054	158486
Виробничі запаси	1101	68345	78735
Незавершене виробництво	1102	5101	7118
Готова продукція	1103	77597	72624
Товари	1104	11	9
Поточні біологічні активи	1110	0	-
Депозити перестрашування	1115	0	-
Векселі одержані	1120	0	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	45435	55349
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
За виданими авансами	1130	13867	42295
З бюджетом	1135	74	-
У тому числі з податку на прибуток	1136	0	-

Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	87962	102341
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	3080	36685
Готівка	1166	159	278
Рахунки в банках	1167	2921	35943
Витрати майбутніх періодів	1170	426	485
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	-
у тому числі:			
Резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	-
Резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	-
Резервах незароблених премій	1183	0	-
Інших страхових резервах	1184	0	-
Інші оборотні активи	1190	6054	12422
Усього за розділом II "Оборотні активи"	1195	307952	408063
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	38	38
Баланс (Усього активів)	1300	519560	615864
Пасив	Код	На початок року, тис.грн	На кінець року, тис.грн
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4000	4000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	-
Капітал у дооцінках	1405	5659	5659
Додатковий капітал	1410	19	14
Емісійний дохід	1411	0	-
Накопичені курсові різниці	1412	0	-
Резервний капітал	1415	4000	4000
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	428090	458192
Неоплачений капітал	1425	0	-
Вилучений капітал	1430	0	-
Інші резерви	1435	0	-
Усього за розділом I "Власний капітал"	1495	441768	471865
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	-
Пенсійні зобов'язання	1505	0	-
Довгострокові кредити банків	1510	0	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	-
Довгострокові забезпечення	1520	0	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	-
Цільове фінансування	1525	0	-
Благодійна допомога	1526	0	-
Страхові резерви	1530	0	-
у тому числі:			
Резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	-

Резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	-
Резерв незароблених премій	1533	0	-
Інші страхові резерви	1534	0	-
Інвестиційні контракти	1535	0	-
Призовий фонд	1540	0	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	-
Усього за розділом II "Довгострокові зобов'язання і забезпечення"	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	10000	30000
Векселі видані	1605	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
Довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	-
Товари, роботи, послуги	1615	10459	9481
Розрахунками з бюджетом	1620	3095	7067
У тому числі з податку на прибуток	1621	0	-
Розрахунками зі страхування	1625	1044	1710
Розрахунками з оплати праці	1630	3985	6482
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	34592	72215
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	7656	1718
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	0	-
Поточні забезпечення	1660	5723	7047
Доходи майбутніх періодів	1665	0	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1238	8279
Усього за розділом III "Поточні зобов'язання і забезпечення"	1695	77792	143999
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	-
Баланс (Усього пасивів)	1900	519560	615864

Звіт про фінансові результати (Форма № 2) за 2023 рік		
Фінансові результати		
Стаття	За поточний рік, тис.грн	За попередній рік, тис.грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	849716	576737
Чисті зароблені страхові премії	-	0
Премії підписані, валова сума	-	0
Премії, передані у перестраховування	-	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	-	0

Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених	-	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	702409	472386
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	-	0
Валовий:		
Прибуток	147307	104351
Збиток	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	-	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	-	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	-	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	-	0
Інші операційні доходи	23837	22668
у тому числі:		
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	-	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	-	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	-	0
Адміністративні витрати	38006	26495
Витрати на збут	48767	30464
Інші операційні витрати	31250	31960
у тому числі:		
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	-	0
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	-	0
Фінансовий результат від операційної діяльності:		
Прибуток	53121	38100
Збиток	-	-
Дохід від участі в капіталі	-	0
Інші фінансові доходи	15	23
Інші доходи	34	24
у тому числі:		
Дохід від благодійної допомоги	-	0
Фінансові витрати	4420	680
Втрати від участі в капіталі	-	0
Інші витрати	1920	3786
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	-	0
Фінансовий результат до оподаткування:		
Прибуток	46830	33681
Збиток	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	-8728	-6252
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	-	0
Чистий фінансовий результат:		

Прибуток	38102	27429
Збиток	-	-